

קלט

בס"ד

מפתח לספר
ספורי צדיקי ישראל

- א. עולם הבא עבור הסרת בלורית _____ קמא
- ב. הגאון הקדוש מורנו הרב ר' יוסף אלימלך כהנא זצ"ל, _____ קמב
- ג. קדושת תפילין _____ קמד
- ד. וכתבתם, כתיבה תמה _____ קמו
- ה. עונש לאחד שלא הניח תפילין, שאחר מותו מצאו _____ קמז
- ו. עונש לקרקפתא דלא מנח תפילין _____ קמח
- ז. איך אפשר לקלקל הפרשיות כשמתפללין בהם שלא _____ קמט
- ח. הצדיק בשעה שמניח תפילין מקשר נשמות ישראל _____ קנ
- ט. _____ קנ

ט. התעוררות גדולה לבחור פר מצנה

לא לדבר עם התפילין ובבית הכנסת _____ קנא

י. מעשה מהרב הקדוש ר' אורי מסטרעליסק זצוק"ל —

יום הפר מצנה שלו — מניח תפילין מהרב הקדוש ר' משה

מפשוארסק זצוק"ל זי"ע _____ קנא

יא. מעשה נורא מגודל האיסור לדבר בבית הכנסת ובתפילין — קנג

יב. עונש המעבירים פאות הראש ופאות הזקן _____ קס

קמא

ספורים נפלאים
בענין בלורית

— א —

עולם הבא עבור הסרת בלורית

שוליא דספר עבר פעם בערב ראש השנה על ג' ביתו של הצדיק הקדוש רבי ל' יצחק מפרדיצ'וב זצ"ל. הלך אותו שוליא בגילוי ראש, ושערותיו עשיות בלורית.

הצדיק ראהו דרך החלון, וקראו להפגס אליו. נכנס, והצדיק שאלו:

— למה לך הבלורית הזאת?

— בשביל — השיבו הלה — שיש לי עסק עם שרים ו"פריצים" הבאים להסתפר ואני צריך להתנאות בפניהם.

— שמע נא — אמר לו הצדיק: — אני נותן לך אדום אחד בשכר שתוריד את בלוריתך; הרי יש בזה משום ו"בחוקותיהם לא תלכו".

— לא! השיבו הפחור.

— ובכן — הוסיף לו הצדיק — אתן לך שלשה אדומים בעד זה.

והבחור אינו מסכים. הוסיף לו הצדיק עוד ועוד, עד שהגיע לעשרים אדומים, והבחור באחת: לא.

אז אמר לו הצדיק:

— אם תסיר תיכף את בלוריתך, אני מבטיח לך עולם הבא.

מששמע הבחור דברים אלה, חטף מיד מתוך כיס בגדו מספרים, ופרגע אחד גזז את כל בלוריתו.

עמד הצדיק מפרדיצ'וב והמליץ לפני הקדוש ברוך הוא:

— רבנו של עולם! ראה נא, מה גדולה ומה חזקה היא אמונתם של היהודים, אפילו של הפשוטים ביותר! כמה יגיעות צריך אדם שכנה ליגע, וכמה טרחות הוא צריך לטרוח, עד שירויח אדום אחד, וכל שכן שעשרים אדומים הוא סכום עצום לפניו, ובכל זאת מה שלא רצה לעשות בעד עשרים אדומים עשה בעד חלק לעולם הבא, אף שמעולם לא ראה אותו עולם הבא בעיניו...

— ב —

הגאון הקדוש מורנו הרב ר' יוסף אלימלך פהנא
זצ"ל,

אש להבה נגד מגדלי בלורית

בכנסיה הגדולה הראשונה של האגודה שנתכנסו שם גדולי ישראל וחכמיה באו גם הרב הקדוש מניטרא והגאון

קמג

הקדוש ר' יוסף אלימלך פהנא הי"ד גאב"ד דקהל אונגוואר
ונשיא כולל ר' מאיר בעל הגנס, (נהיה מאחד מחמשה
הגאונים שהכריעו בקאנצילא דבודאפעסט והעיד עליו מרן
הבעל מנחת אלעזר זצ"ל שלאחר פטירתו של הגאון
מראגאטשוב בעל צפנת פענח הוא נשאר יחיד בדורו בש"ס
ופוסקים ובתורת הנגלה).

כשהגאון הצדיק הנ"ל נכנס לאולם הכנסיה מיד בקשו
בו הסדרנים והושיבוהו בראש השולחן בין שני גאונים
גדולים, פתאום ראו הסדרנים שהגאון הנ"ל נעלם ממקומו,
לאחר כמה רגעים נתברר שעזב את הכנסיה, להפתעתם מיד
רצו אחריו וישיגוהו, ושאלו אותו מה קרא שבא להכנסיה
ועזב את הכנסיה האם יש איזה סיבה לזה? הגאון הנ"ל השיב
בתמימות בצדקתו וביראתו: כי כשהושיבני על מקומי פנתי
מימיני ומשמאלי וראיתי שם שני רבנים שיושבים עם
בלוריות מיד החלטתי לצאת כי ח"ו לא אשב עם קרקפתא
דלא מנח תפילין. הסדרנים נסו לשנות דעתו, והוא אמר
להגבאי שלו שמיד גלך לרפכת וחזר הביתה.

מעשה זה שמעתי מתלמיד כ"ק הי"ד אשר היה שם
בשעת מעשה, ושמו זאב יודא לעבאביץ מנתניא תלמיד כ"ק
אדמו"ר זצ"ל.

— ג —

קדושת תפילין

מנהג היה בפרדיצ'וב, שהגבאי של חכרא קדישא היה לוקח את התפילין של הנפטרים לרשות החכרא, והיה מוכרם אחר כך לטובת החכרה.

פעם אחת בא הצדיק ר' לוי יצחק אל הגבאי, וביקש להראות לו זוג של תפילין לעצמו, הראה לו הגבאי את כל התפילין, והצדיק בירר זוג אחד מהם, ואמר שזוג זה הוא רוצה לקנות.

הגבאי הבין שהצדיק לא ילך סתם לחכרא קדישא בשביל לקנות תפילין מן המוכן, ובנדאי יש דברים בגו, ועל כן אמר להצדיק:

— רבי את כל התפילין הנמצאים כאן יוכל לקנות, מלבד זוג זה. את הזוג הזה לא אֶמְכֹּר...

והצדיק מפציר בו למכור לו דוקא זוג זה. לבסוף אמר לו הגבאי:

— אני מסכים למכור להרבי את התפילין הללו, בתנאי שיגיד לי מה טיבם של תפילין אלו, שהרי לא לחינם מחזר הרבי אחריהם.

נענה הצדיק ואמר לו:

האחים הקדושים ר' אלימלך ור' זושא היו נוהגים לנדוד בעיירות ובכפרים, בשביל לעשות בעלי תשובה. דרכם היה

קמה

שִׁכְּשְׁהוּ בָּאִים לְאִיזָה מְקוֹם לְלוֹן שָׁם, הָיָה אֶחָד מֵהֶם פּוֹנֶה לְחִבְרֹו, כְּחוּטָא שְׁפוֹנָה לְרַבִּי, וְהָיָה בּוֹכָה וּמִלְלָה עַל "חֲטָאִיו" וּמְבַקֵּשׁ מִחִבְרֹו שְׂתֵּן לוֹ "תְּשׁוּבָה", וְהָיָה מְפָרֵט בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אֶת כָּל אוֹתָם הַחֲטָאִים שֶׁבְּעַל הַבַּיִת שֶׁל אוֹתוֹ מְקוֹם חֲטָא, וְהָיָה אוֹמֵר אוֹתָם עַל עֲצָמוֹ, וּמְתוֹךְ כֵּךְ הָיָה בְּעַל הַבַּיִת, שֶׁשָּׁמַע אֶת הַדְּבָרִים נִזְכָּר שֶׁ"גַם" הוּא עָבַר עַל אוֹתָן הַחֲטָאִים, וְהָיָה מִתְעוֹרֵר לְתְּשׁוּבָה.

וּבְאוֹ פַעַם לְכַפֵּר אֶחָד, וְלָנוּ, כְּמִנְהַגוֹ, בְּבַיִת הַיְהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּאוֹתוֹ כָּפַר. בְּלֵילָה הַתְּחִיל ר' זוֹשָׁא לְבַכּוֹת וּלְבַקֵּשׁ מֵאֲחִיו תְּשׁוּבָה עַל זֶה, שֶׁכָּל יָמָיו לֹא בָדַק אֶת הַתְּפִילִין שְׁלוֹ, וְעַכְשָׁיו בְּדַקָּם וְרָאָה שֶׁהֵינָם רִיקִים, מְבַלִּי כָּל פְּרָשִׁיּוֹת, וְנִמְצָא שֶׁהָיָה כָּל יָמָיו "קְרַקְפָּתָא דְלֹא מְנַח תְּפִילִין". וְר' אֱלִימֶלֶךְ הַתְּחִיל לְהוֹכִיחוֹ עַל כֵּךְ, וְלְהַפְלִיג אֶת כָּל חוֹמֵר הָעֵינָן. בְּעַל הַבַּיִת שָׁמַע אֶת כָּל הַדְּבָרִים, וּפְתָאוּם נִצְנֵץ רְעִיּוֹן בְּמוֹחוֹ: הֲלֹא גַם אֲנִי לֹא בְּדַקְתִּי מֵעוֹלָם אֶת הַתְּפִילִין שְׁלִי! תִּיכַף רַץ בְּחַפְזוֹן וְנִטַּל אֶת תְּפִילָיו, פְּתָחֵם — וְהִנֵּה הֵם רְקִים לְגַמְרִי, מְבַלִּי כָּל פְּרָשִׁיּוֹת! נִבְהַל הָאִישׁ, נִיגַשׁ לְהָאֲחִים הַקְּדוּשִׁים וְהַתְּוֹדָה לְפָנֵיהֶם עַל הַמְּכַשׁוֹל הַגָּדוֹל שֶׁקָּרָה "גַם" לוֹ בְּעֵינָיו הַתְּפִילִין, וּבָכָה וְהִתְחַנֵּן לְסֹדֵר לוֹ תְּשׁוּבָה.

אָמַר ר' אֱלִימֶלֶךְ לְר' זוֹשָׁא:

— כָּתוּב תִּיכַף פְּרָשִׁיּוֹת בְּשִׁבְלֵי אִישׁ זֶה, וְהַתְּכַוֵּן בְּכַתִּיבְתָךְ לְהַמְשִׁיךְ בְּפְרָשִׁיּוֹת אוֹר כְּזֶה, שֶׁיְהִיָּה מְכוֹנֵן לְאִישׁ שֶׁלֹא הֵנִיחַ תְּפִילִין כָּל יָמָיו.

כָּתַב ר' זושא אֶת הַפְּרָשִׁיּוֹת, הַנִּיחָם בְּבֵתִים שֶׁל הַתְּפִלִּין
וּמְסָרָם לְהָאִישׁ.

אָבַל הָאֹרֶר וְהַקְדוּשָׁה שֶׁל אוֹתָם הַתְּפִלִּין הָיוּ מְרוֹבִיּוֹם
מִכְּפִי שְׂאוֹתוֹ אִישׁ יָכוֹל הָיָה לְסָבוֹל, וְלֹא עָבְרוּ יָמִים מוֹעֲטִים
וְאוֹתוֹ אִישׁ נִפְטָר בְּבִרְדִּיצוֹב.

וְהֵם הֵם — סִים הַצְּדִיק מִבְּרִדִּיצוֹב — הַתְּפִלִּין הַלְלוּ,
שֶׁנִּתְגַּלְגְּלוּ לְרִשׁוֹת הַחֲבָרָא קְדִישָׁא.

— ד —

וּכְתַבְתֶּם, כְּתִיבָה תְּמָה. (שַׁבָּת קג:)

בְּזִמְן שֶׁהָרַב בְּעַל הַ"תְּנִיא" יָשַׁב בְּמִזְרִיטְשׁ וְשִׁימַשׁ אֶת
רַבּוֹ הַמַּגִּיד, קָרָא אוֹתוֹ פַּעַם הַמַּגִּיד וְאָמַר לוֹ, שְׂיֵשׁ קְטְרוּג
בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים עַל שֶׁכְּתַבְתָּ תְּמוּנַת הָאוֹתִיּוֹת בְּסִתָּם אֵין
הַשְׁוֹאָה בֵּין הַפּוֹסְקִים וְהַמְּקוֹבְלִים, וְעַל כֵּן צִיָּהוּ לְעִיֵּן הַיֵּטֵב
בְּדַבְרֵי הַפּוֹסְקִים וְהַמְּקוֹבְלִים וְלִמְצוֹא דֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל וּנְכוֹנָה גַם
לְדַעַת הַפּוֹסְקִים וְגַם לְדַעַת הַמְּקוֹבְלִים. הַעֲמִיס הָרַב עַל עֲצֻמוֹ
מְלֹאכֶת קוֹדֶשׁ זֶה וְאַחֲרֵי זֶמֶן מָה צִיֵּיר אֶת תְּמוּנַת הָאוֹתִיּוֹת
בְּאוֹפֵן שֶׁהָיוּ מִתְּאִימוֹת לְשִׁתֵּי הַדַּעוֹת, כְּשֶׁהֵבִיא אֶת הַתְּמוּנוֹת
לְרַבּוֹ הַקְדוֹשׁ, יָשְׂרוּ בְּעֵינָיו, וְהוֹדָה לוֹ עַל עֲבוֹדָתוֹ, וְאָמַר לוֹ
שֶׁכָּרְגַע זֶה הַכְרִיזוּ בְּפַמְלִיא שֶׁל מַעְלָה שֶׁכֵּן צְרִיכָה לֵהִיּוֹת
צוּרַת הָאוֹתִיּוֹת.

בְּיוֹם הַמַּחֲרַת נִסַּע הָרַב לְדַרְכוֹ, וְנִפְרָד מֵאֵת הַמַּגִּיד בְּכַרְכַּת
הַדֶּרֶךְ. נִסִּיעָתוֹ הִיָּחָה דֶּרֶךְ עִיר אַנִּיפּוֹלִי. הִגִּיעַ לְשֵׁם בְּלִילָה,

קמז

כְּשֶׁפָּל בְּנֵי הָעִיר יְשָׁנִים. רָאָה הֶרֶב מֵרְחוֹק שְׂפָכֵית אֶחָד דּוֹלֵק
 גַּר וְהֵלֵךְ לְאוֹתוֹ הַבַּיִת לְהִתְאַכְסֵן שָׁם. וְאוֹתוֹ הַבַּיִת הָיָה שֶׁל ר'
 דָּוִד סוֹפֵר סֵת"ם. כְּשָׁבָא הֶרֶב אֶל הַבַּיִת, מָצָא אֶת ר' דָּוִד יוֹשֵׁב
 וְכוֹתֵב סֵפֶר תּוֹרָה, וְלֹא רָצָה הֶרֶב לְבַלְבְּלוֹ. הֵלֵךְ בְּחֹשֶׁאי עַד
 שֶׁהִגִּיעַ לְמָקוֹם פְּתִיבָתוֹ, וְלִתְמַהוֹנוֹ הַגְּדוֹל רָאָה שֶׁהוּא כּוֹתֵב
 הָאוֹתִיּוֹת מִמֶּשׁ כְּמוֹ שֶׁהוּא חִידֵשׁ אֶתְמוֹל אַחֵר רֹב עִמָּל
 וְיִגִּיעָה. נִשְׁתּוֹמֵם מְאוֹד הֶרֶב, כִּי יָדַע שֶׁר' דָּוִד לֹא הָיָה
 בְּמִזְרִיטְשׁ בְּשַׁעַר שְׁמֶסֶר לְהַמְגִיד אֶת הַתְּמוֹנוֹת. הִמְתִּין הֶרֶב עַד
 שֶׁגָּמַר לְכָתוֹב. כְּשֶׁרָאָה ר' דָּוִד אֶת הֶרֶב שֶׁמַּח מְאוֹד וְקָבְלוֹ
 בְּרֹב אֶהְבָּה וְכָבוֹד. שָׁאל אוֹתוֹ הֶרֶב מִנֵּן לוֹ דֶּרֶךְ זֶה בְּכַתְּבַת
 הָאוֹתִיּוֹת. הִשִּׁיבוֹ ר' דָּוִד:

— אֲנִי אֵינְנִי יוֹדֵעַ דָּבָר, אֲלֵא שֶׁהֶרֶב הַקָּדוֹשׁ ר' זוֹשָׁא
 אָמַר לִי הַיּוֹם שֶׁהִכְרִיזוּ בְּפִמְלִיאָה שֶׁל מַעֲלָה לְכָתוֹב תְּמוֹנַת
 הָאוֹתִיּוֹת בְּאוֹפֵן זֶה, שֶׁהוּא מֵתַאִים לְדַעַת הַפּוֹסְקִים וְהַמְּקוֹבְלִים
 גַּם יַחַד. וְר' זוֹשָׁא צִיֵּיר לִי בְּפִרְטוֹת אֵיךְ לְכָתוֹב.
 נִבְהַל מְאוֹד הֶרֶב מִקְדוּשַׁת ר' זוֹשָׁא, וְהֵלֵךְ לְקַבֵּל פָּנָיו,
 וְנָסַע לְדַרְכּוֹ לְשָׁלוֹם.

— ה —

עוֹנֵשׁ לְאַחַד שֶׁלֹּא הֵנִיחַ תְּפִילִין, שְׁאַחַר מוֹתוֹ
 מָצְאוּ בְּקִבְרוֹ נְחָשִׁים שֶׁנִּקְרוּ אֶת מוֹחוֹ וְזָרְעוֹ

בְּסֵפֶר מְנוֹרַת הַמְּאוֹר (נר ג' גלל ג', ח"ה פ"ב) בְּפִירוּשׁ נֶפֶשׁ יְהוּדָא
 כְּתִב שֵׁם זֶה לְשׁוֹנוֹ:

פעם אחד קבר השר ליהודי שגר אצלו והיה אצלו גדול מאוד, ואחר ימים עבר על קברו אמר אראה איך היהודי שוכב בקברו, וצינה לפתוח ומצא נחש אחד עומד על מצחו מקום הנחת תפילין, ושתי נחשים נוקרין בפייהם במוחו ותלויין למטה פשני רצועות של תפילין, ונחש אחד בן על זרועו, ונחש אחד כרוך על זרועו ועל ידו כפריכת התפילין שבניד, ושלה השר אחרי היהודים לראות על מה זה, ושאלו היהודים להשר הלא כל ימיו היה אצלך, ראית מימך שהניח תפילין בדרך היהודים? אמר לא, אמרו לו הנה זה ענשו שמניחין לו עתה רחמנא לצלן עד כאן לשונו.

— ו —

עונש לקרקפתא דלא מנח תפילין

כתב לי הרב הגאון המפורסם מורנו הרב אברהם ברוך רוזנברגר שליט"א האב בית דין דקהלת גמזו, ששמע מכבוד קדושת אביו מורנו ורבינו הגאון הקדוש האב בית דין דקהלת דיערעש [בעל מחבר שאלות ותשובות תורת יקותיאל] שבימי האדמו"ר הגאון הקדוש צדיק יסוד עולם אור ישראל וקדושו כבוד קדושת מרן יהושע זכר צדיק לברכה האב בית דין דקהלת בעלז. אירע פעם אחד שנעדר איש אחד, ואחיו היו שמה עד זבולא בתרייתא. ופשעו לכו לביתם ראה אחד מאחיו של הנפטר שנאבד לו כיסו עם שטרות כסף סכום עצום. ונזכר לאחר חיפושים מרובים שאין ספק שנפל כיסו לתוך ארנו של אחיו הנעדר בעת שנפרד ממנו אחרי שבקש

קמט

מחילתו. והלכו לרבם הקדוש שנתיר לפתוח הקבר, וברוח
קדשו ראה שיצמח מזה קידוש השם ונתיר להם לפתוח אם
יתאספו כל אנשי העיר לשם לראות דאית דין ואית דין. כי
הנעדר היה קרקפתא ולא מנח תפילין. וכשפתחו קברו מצאו אחרי
עבור כמה שעות מעת שנסתם הקבר שהדקין של הנעדר היו
כרוכין על ידו השמאלית כעין רצועות של תפילין. והרב
הקדוש עזר את כל אנשי העיר לתשובה למען ישמעו
וייראו, ונתקדש שם שמים על ידי זה והרהורי התשובה שגרו
דבר זה היה תיקון לנשמתו של הנפטר.

— ז —

איך אפשר לקלקל הפרשיות כשמתפללין בהם שלא כראוי חס ושלום

הרב הקדוש ר' דוד המגיד מסטעפן זכר צדיק לברכה,
עוד במי חורפו היה עני ותשוקתו היה לתפילין יקרים וקנה
תפילין טובים מאוד, ואחר כך מצא איזה שאלה בהפרשיות
שהיה איזה קלקול באות. וכא להמגיד הגדול ממעזריטש
זי"ע, וסיפר לפניו זאת ואת הצער שלו, ולקח המגיד את
הפרשה ונגע במצחו הקדוש ונתקן האות ונתהווה כשרים. אף
על פי כן שאל הרב הקדוש ר' דוד להמגיד, הלא על פי דין
תורה צריכין להיות פסדרן, והשיב לו המגיד הקדוש הנה
התפילין הללו לא היה בהם שום פסול חס ושלום, רק מחמת
שהתפלל בהם איש אחד שלא כראוי ועשה מסך המבדיל על
האות, וכאשר קדשתי אותם על מצחי האות עלה ככראשונה

וכפשרים הם. ונעניין בתולדות התנ"א (אות פ"ז) מעשה נורא
מפרשיות של תפילין מהפעל שם טוב הקדוש זי"ע].

— ה —

הצדיק בשעה שמניח תפילין מקשר נשמות ישראל להקדוש ברוך הוא

בסידור לב שמח פתב שמעתי מצדיקים שאומרים
מקשרה של יד שלהם הם מקשרים כמה וכמה אנשים
מישראל לחיי החיים ברוך הוא.

ובכתבי הרב הצדיק הקדוש מורנו הרב רבי שלום מבבל
זצוק"ל (נאֶתחנן) זצ"ל הצדיקים בחייהם בדבורם וכעשייתן
הם מדבקים ומקשרים נשמות ישראל לשורשן, כמו ששמעתי
שאמר רבי מיכלי זלה"ה בשעה שפירך להניח תפילין והיה
מקשר של יד, היה מקשר נשמות ישראל להקדוש ברוך הוא
על כמה מאות פרסאות, נאמת הוא. מכל מקום אמר רק על
כמה מאות פרסאות וגם לא לעולם רק בחיים בשעה שהיה
מניח תפילין וכדומה, ודוד המלך עליו השלום התפלל אגורה
באהליך עולמים, שיגור באוהל הקדוש ברוך הוא לעולם,
שיזכה למדרגות גדולות ונתקבלה תפילתו, וכן כל נשמות
הצדיקים בכל דור ודור לפי מדרגתן כך הם זוכים.

— ט —

התעוררות גדולה לבחור בר מצנה
לא לדבר עם התפילין ובבית הכנסת

ידוע שמרן כבוד קדושת האדמו"ר מבעלז זצוק"ל זי"ע,
בכל עת שבא אליו בחור לפני הבר מצנה להתברך, היה רגיל
להזהיר שלא לדבר עם התפילין, לכן בחור הבר מצנה ראוי
לך לתת לב שתהיה נזהר מאוד שלא לדבר דיבורי חול
ושיחה בטילה עם התפילין ובבית הכנסת, ואם תתרגל כך
בנערותך אזי יקל לך לפשתגדל, וכמו שאמר הפתוח (משלי
כב, ו) חנוף לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה.

— י —

מעשה מהרב הקדוש ר' אורי מסטרעליסק
זצוק"ל — יום הבר מצנה שלו — מניח
תפילין מהרב הקדוש ר' משה מפשווארסק
זצוק"ל זיע"א

הרב הקדוש והנורא מורנו הרב ר' אורי מסטרעליסק
הנקרא כפי כל "השרף", נשאר יתום מאביו ל"ע עוד בהיותו
קטן.

אמו הצדקת היתה מתפרנסת במעשה ידיה בעבודה קשה,
כשהיה עוד כמה שנים לפני הבר מצנה שלו אמרה לו אמו
הנה כשיגיע הבר מצנה שלך הנני יודעת כי בתאי תרצה

לקנות לה תפילין מהודרים וחשובים מאוד, ואני לא אוכל לקנות לה תפילין כאלה, לכן עצתי שאתן לה בכל יום כמה פרוטות ואתה תקבץ את הכסף בקופה שלך ופרוטה ופרוטה מצטרפת עד שיגיע זמן הבר מצנה אז יהיה לה כל הסכום שתוכל לקנות מזה תפילין כשרים חשובים ומהודרים.

בימים ההם היה מפורסם הרב הקדוש ר' משה מפשעווארסק זצוק"ל והיה לו שם טוב בין העולם החסידי בפרט לסופר חשוב וצדיק גדול וקדוש והתפילין שלו היו חשובים מאוד מאוד, אי לזאת היה להילד (הרב הקדוש ר' אורי מסטרעליסק) תשוקה גדולה לקנות מהסופר הנ"ל.

כמה שבועות לפני הבר מצנה הלך רגלי בדרךו לפשעווארסק למען לקנות לו תפילין מהנ"ל, בכל הדרך לא נזדמן לו שום עגלה שיוכל לנסוע אהו ביחד והיה מוכרח לילך ברגליו כל הדרך, בלילה שלפני הבר מצנה שלו עדיין היה בדרך בכפר סמוך לפשעווארסק ומכינן שביום המחרת הוא יום הבר מצנה שלו והיה משתוקק ומתגעגע להניח התפילין של הרב הקדוש הסופר הנ"ל, ולכל הפחות בהשאלה ביום הבר מצנה שלו, לכן הלך רגלי כל הלילה עד שבא בבוקר לפשעווארסק ושם שאל על מקומו של הרב הקדוש ר' משה הסופר הנ"ל, ניהי כשאף נכנס אליו ועוד לא פתח פיו לבקש בקשתו, תיכף ניגש הרב הקדוש להארוך ולקח משם תפילין כשרים ומהודרים ונתן לילד הבר מצנה במתנה ואמר לו הנה קח לה תפילין שהכנתי עבורך וכבר הנני מחכה לבואך כאן, ולא רצה לקח ממנו שום תשלום עבור התפילין.

קנג

הילד הבר מצנה (הרב הקדוש השׁרף זצוק"ל) שמח שמחה גדולה מאוד נעלה עם התפילין.

הרב הקדוש ר' משה הניח לו התפילין, ותיכף ומיד כשהניח התפילין הרגיש קדושה גדולה ונפלאה.

דרכו הקדוש של השׁרף הנורא מסטרעליסק היה להתפלל בהתלהבות גדולה בקול רם בכח ובמסירות נפש, והעמיד תלמידים רבים שהמשיכו דרכו בקודש להתפלל בהתלהבות בקול גדול ובמסירות נפש, זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל אמן.

— יא —

מעשה נורא מגודל האיסור לדבר בבית הכנסת ובתפילין

הנני רואה לנכון להעתיק לכם מעשה נורא מענין האיסור שלא לדבר בבית הכנסת, מה שסיפר הרב הגאון הצדיק רבי ישעיה חשין זללה"ה שהיה מרביץ תורה ברבים והעמיד אלפים תלמידים בתלמוד תורה עץ חיים פה עיר הקודש ירושלים תבנה ותכונן, ופידוע היה רבי הנ"ל עוסק להדריך בני הבר מצנה וגם חיבר ספר "דברי ישעיה הנ"ל עוסק להדריך בני הבר מצנה וגם חיבר ספר "דברי ישעיה" דרשות לבר מצנה, ולכל בחור שנעשה בר מצנה היה נוהג לספר מעשה זה: (מפי הגאון הצדיק רבי שמואל הומינר זצ"ל).

בעיר אוסטרא (עירו של המהרש"א, ורב ייבי סבא בעל מורא מקדש, ועוד גאונים וצדיקים קדושי עליון שהיו רבנים בעיר זו) פרצה פעם מגפה רח"ל, רב העיר ובית דינו גזרו תענית ניום תפילה ולהתעורר בתשובה לקיים מה שנאמר (איכה ג, מ) נחפשה דרכינו ונחקרה ונשובה עד השם.

רב העיר ובית דינו הכריזו שכל מי שיודע איזה דבר חשוב מחויב לבוא להודיע להבית דין, למען התוודע בשל מי הרעה הזאת הגורם לאסון הנורא של מיתת רבים מבני ישראל, כדי לידע מה לעשות לתיקון החטא לעצור בעד המגפה רח"ל.

והנה בעיר הנ"ל היה איש יהודי אחד שלא היה רגיל לבוא לבית הכנסת להתפלל, ובשנים כתיקונם לא דרשו וחקרו עבור זה, כי חשבו שזמן הסתם הולך להתפלל בבית הכנסת אחרת, אבל עכשיו אחר הכרזת בית דין הנ"ל לקחו על עצמם שני אנשים מבני העיר לחקור ולעקוב אחר האיש הנ"ל עד שיודעו מהותו ולמה לא בא להתפלל בבית הכנסת וכן עשו, והתחילו לעקוב אחריו כל היום ולא ראו מאומה, אחר כך עקבו אחריו גם בלילה וראו שבכחצות הלילה קם ממטתו, ומדליק נר בביתו, ומתלבש ומכין עצמו, ויוצא מחוץ לביתו וסוגר הדלת אחריו, ומתחיל ללכת לצד חוץ לעיר, והב' אנשים הלכו אחריו בדרך עקלתון ובלט כדי שלא ירגיש בהם, וראו שאחר שיצא מחוץ לעיר נכנס בהיער הסמוך ונעלם מעיניהם, ופחדו עוד להמשיך ללכת אחריו כי נפל בעיניהם חשד ופחד אולי הוא מחבורת גזלנים ושוודדים ומי

קנה

יודע לאן שהולך שם ביצר ומה מעשהו שם, ולכן חזרו העירה.

ולמחר באו לרב העיר וסיפרו לו בפרטות מה שראו בלילה זו ובמה שחושדים אותו, ואולי זהו סיבת המגיפה רח"ל, וענה הרב אמנם יתכן שכן הוא אבל מפינן שהלא לא ראינום בעינינו ממש מה שעושה שם בהיער ואין לו לדין לדון אלא מה שענינו רואות, על כן עצתי ובקשתי שגם בלילה הבא תתנהגו כמו אתמול שתעמדו על המשמר אצל ביתו, ואבקש מכם כשתראו שמתחיל להדליק הנר בביתו ומתחיל להכין עצמו ללכת תבואו להודיע לי כי בראוני גם כן לילך עמכם ביחד לעקוב אחריו ולהתחקות על כל מעשהו שם בפרטות בעיני ממש, וכן הנה, ומיד כשראו שהדליק את הנר הלכו להודיע להרב והוא כבר חיפה עליהם והנה מוכן ללכת והלך עמהם, ועוד הספיק לבוא אל בית האיש הנ"ל קודם שיצא מביתו, וכשיצאו הלכו כולם ביחד אחריו בדרך עקלתון ובלט כמו אתמול כדי שלא ירגיש בהם שעוקבים אחר צעדיו, וראו שנכנס בתוך היער, והלכו אחריו גם בהיער עד שראו שעמד במקום מסוים וישב לו לארץ, והוציא סידור מאמתחתו והתחיל לומר "תיקון חצות" בקול בכי מר וצורח ובדמעות שליש, עד שנמס לבכם מגודל הפכי והנעימות, אולם עוד דבר שעורר אותם כי אחרי שהיטו אזנם שמעו לתמהונם שני קולות שאומרים ביחד תיקון חצות קול אחד מאיש הנ"ל וקול שני בלתי ידוע, וגם אחרי התאמצות מרובות בהטיות אזנם להתודע של מי הקול השני לא עלתה

בָּנִים לְהַעֲלוֹת עַל לֶבֶם אִישׁ אֶחָד מִכִּרְיֵיהֶם שְׁקוּלוֹ דוֹמָה
לְקוֹל הַשָּׁנִי שֶׁשָּׁמְעוּ.

וּמִכִּינֵן שֶׁכֶּף — אָמַר הֶרֶב — הִרִי לָנוּ בְּרֵאשׁוֹנָה שֶׁהָאִישׁ
הַזֶּה אִינוֹ שׁוֹדֵד וְגִזְלָן כְּמוֹ שֶׁחֲשַׁבְתֶּם, אֲמַנָּם עִם כָּל זֶה נִחְכָּה
כַּאֲן עַד שִׁיגְמוֹר לֹאמַר תִּיקוֹן חֲצוֹת וַיֵּצֵא מֵהִיעָר, כְּדִי שֶׁנִּרְאָה
עוֹד כָּל מַעֲשֵׂהוּ שָׁם, וּבִדְרֹךְ אֵגֵב לְהִתְנוּדַע גַּם מִי הַקּוֹל הַשָּׁנִי
שָׁאֲנוּ שׁוֹמְעִים, וְכֵן עָשׂוּ, וַחֲכוּ עַד שֶׁגָּמַר לֹאמַר תִּיקוֹן חֲצוֹת,
וְרָאוּ שֶׁקָּם מִשָּׁם עִם צְרוּר אֲמַתְחָתוֹ וּמִתְחִיל לְצֵאת מֵהִיעָר
וּלְחִזּוֹר לְהָעִיר, וּבְשִׁינְצָא מֵהִיעָר פְּתָאוּם יֵצְאוּ מִמְּחֻבּוֹאֵם
לְקִרְאָתוֹ וְהָעֵמִידוֹ אוֹתוֹ, וְאָמַר לוֹ הֶרֶב אָנוּ עֲקָבְנוּ אַחֲרֶיךָ כָּל
הַלַּיְלָה כְּדִי לִידַע מַעֲשֵׂיךָ, כִּי חֲשַׁדְנוּ אוֹתְךָ בְּמַעֲשֵׁם בְּלִתי
הַגּוֹנִים, וְזֹאת הַכֹּל בְּסִבַּת הַמְּגִיפָה הַנּוֹרָאָה שָׁאִין אָנוּ יוֹדְעִים
סִיבַתָּה לְעַת עֲתָה, וּמִכִּינֵן שֶׁרְאִינוּ אוֹתְךָ עוֹבֵד ה' שֶׁם חֲזַרְנוּ
בָּנוּ מֵהַחֲשַׁד וּמִבְּקָשִׁים סְלִיחָתְךָ, אֲמַנָּם בְּדְרֹךְ אֵגֵב אֲשָׁאל אוֹתְךָ
פְּלִיאָה אַחַת, מֵהַ שֶׁרְאִינוּ אוֹתְךָ נִכְנָס יְחִידִי לְהִיעָר וּבְאִמְרַת
תִּיקוֹן חֲצוֹת שֶׁמַּעֲנוּ שְׁנֵי קוֹלוֹת, וְלָכֵן תֹּאמַר לִי מִי הִיָּה הַקּוֹל
הַשָּׁנִי, כִּשְׁשָׁמַע הָאִישׁ אֶת שְׁאֵלָתוֹ נִסָּה לְהַשְׁתַּמֵּט וּלְהַתְחַמֵּק
מִלְעֲנוֹת עַל שְׁאֵלָה זוֹ, אָמַר לוֹ הֶרֶב דַּע שְׁאֲנִי מְרָא דְאִתְרָא
וְגִזְרֵנִי עֲלֶיךָ שֶׁתִּגִּיד לִי אֶת הָאֲמַת מִי הִיָּה קוֹל הַשָּׁנִי שֶׁשָּׁמַעְנוּ
וּבְשָׁמְעוּ אֶת גִּזְרַת הֶרֶב עָנָה: בְּלִית בְּרִירָה אֵגִיד לָכֶם הָאֲמַת
כִּי מִנְהַגֵי כְּכֹר מֵאֵז זְמַן וְזַמְנִים טוֹבָא לְהַתְאַבֵּל כְּרָאוֹי עַל
חִוְרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְהִיָּה מִזֶּה נַחַת רוּחַ גְּדוֹל לְמַעְלָה, עַל כֵּן
נִתְּנוּ לִי מִתְּנֵה מִן הַשָּׁמַיִם שְׁשׁוֹלְחִים אֵלַי בְּכָל לַיְלָה אֶת
יְרֵמְיָהוּ הַנְּבִיא בְּעֲצָמוֹ שֶׁהוּא הִיָּה בְּעַת חִוְרָבֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
וְרָאָה בְּעֵינָיו כָּל הַחִוְרָבֵן הַנּוֹרָא וְהוּא בָּא אֵלַי לְהִיעָר לֹאמַר

עמי יחד תיקון חצות, וזהו קול השני ששמעתם, והרב מפיון שראה שהוא עכשיו שעת הכושר ששאלו באותו מעמד, מפיון שיש לה זכיה גדולה כזו לערוף תיקון חצות ביחד עם ירמיהו הנביא הרי שיש לה פח וזכות גדול ובנדאי דכריך עושים רושם גדול בשמים, אם פן למה אינך רואה לבטל גזירת המגפה הנוראה רח"ל מהעיר, או לפחות אבקשך להודיע לי בשל מי הרעה הזאת ואיזה חטא ועון נסתר יש בהעיר שבסיבתו באה לנו הצרה הזאת, ואם תאמר שאינך יודע בעצמך הלא תוכל לשאול מירמיהו הנביא, ועוד אשאלך בדרך אנב תמיהתינו מאז למה אינך בא להתפלל בבית הכנסת, והשיב לו האיש שמחר יבוא להתפלל תפילת שחרית בבית הכנסת ושם יתורץ כבר כל הקושיות והשאלות, וכשגמר דכריו נפרד מהם וכל אחד הלך לדרכו.

והנה שני האנשים שהיו שם וראו ושמעו הדברים הנוראים הנ"ל לא יכלו לעצור בעצמם ופירסמו בכל העיר עוד באותו היום שיודעים שיש צדיק נסתר בהעיר ושגם יבוא מחר להתפלל בבית הכנסת וכמוכן שהדבר נתפרסם בכל העיר למקטון ועד גדול, ולכן למחר נתאספו כל בני העיר לבית הכנסת הגדול כדי לזכות לראות את פני הצדיק הנסתר, עד שהפית הכנסת לא הכיל את הקהל הגדול הזה ועמדו גם מבחוץ, וכולם חיכו עוד הרבה זמן קודם זמן התפילה כדי לראותו בשעה שיכנס לבית הכנסת, אמנם זמן התפילה הגיע ועדין הצדיק לא בא, ולכן צינה הרב שלא לאחר זמן התפילה בשבילו רק להתחיל להתפלל בינתיים, והתחילו כל הקהל להתפלל, וכמוכן שהתפללו ביחד בקול ובהתעוררות ובצפיה

להבאות, ופתאום באמצע פסוקי דזמרה הגיע זה הצדיק ונכנס לבית הכנסת כשהוא מעוטר בטלית ותפילין, וכשראו אותו האנשים מעוטר בטלית ותפילין פתאום נפל עליהם פחד ואימה גדולה ונעשה קול רעש גדול ובהלה בבית הכנסת כי כמה אנשים נפלו לארץ בהתעלפות מגודל הפחד, ועשו השתדלות להקיץ את המתעלפים עד שהעירו אותם, וזה הצדיק הלך ועמד בזוית בבית הכנסת והתפלל תפילתו כדרכו, אחר גמר התפילה ניגש אליו הרב ואמר לו שכעת נוסף לו עוד פלא וחידה על הפליאות של אתמול למה שכשנכנס לבית הכנסת פתאום נפל על הקהל פחד ויראה גדולה כל כך עד שכמה אנשים נפלו מזה בהתעלפות, וגם לא ידוע לו איך נתישבו כל השאלות והקושיות ששאלו אתמול בלילה ואמר לו אז שכשיבוא לבית הכנסת יתורץ הכל.

פתח הצדיק את פה קדשו וענה: הלא הדבר פשוט דהנה כתיב (דברים כח. י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך וראו ממך, ודרשו חכמנו זכרונם לברכה (ברכות דף ו' ע"א) תנא ר' אליעזר הגדול אומר אלו תפילין שבראש, הרי שמסגולת התפילין הוא להטיל יראה ופחד, ולכן כשנכנס לבית הכנסת מעוטר בתפילין נפל פחד ויראה על הקהל מחמת יראת קדושת התפילין, — הפסיקו הרב באמצע דבריו — הלא גם אנחנו מניחים תפילין כל יום ולא נופל פחד ויראה מזה, — השיב הצדיק — אני נזהר מעודי שלא לדבר שום דבור חול בהתפילין, והייתי נזהר בהם בקדושה כראוי ובכבוד ראש והכנעה, על כן לא נתבטל מהתפילין שלי הקדושה הגדולה שיש בהם ולכן נשאר בו

קנט

סגולתו שאמרו חז"ל שעל ידי תפילין שבראש מתיראים כל עמי הארץ, ונתקיים בי כל זה ומתיראים ממני, אבל אם לא נזהרים בקדושת התפילין ומזלזלים חלילה לדבר בהם דיבורי חול ונוהגים בהם היסח הדעת וקלות ראש, הגם שיוצאים מצנת הנחת תפילין אם התפילין פשרים, אבל סגולת קדושת היראה שיש בהם נאבד על ידי זה.

וסבת מניעתו מלבוא לבית הכנסת הוא גם כן מפני שאין נזהרים מלדבר דבורי חול בבית הכנסת אשר קדושתה רבה ונוראה על כן לא אוכל לסבול כל זאת, וגם כדי שלא אכשל חס ושלום לדבר דבורי חול בבית הכנסת לכן לא אוכל לבוא להתפלל לבית הכנסת.

וכל הנ"ל הוא גם כן סיבת המגיפה הנוראה בהעיר עבור שאין נזהרים באלו הדברים שלא לדבר דיבורי חול בבית הכנסת ובפטרט בהתפילין, אם תראו לתקן כל זה אזי מיד יפסוק המגיפה, וכשגמר דבריו הלך לו לדרך, ונעלם.

כשמוע הרב כל זה צנה להכריז בהעיר שרוצה לדרוש היום דרשה בבית הכנסת הגדול, ואיש כל יעדר, ונאספו כל הקהל בזמן המסוים לבית הכנסת הגדול, והרב עלה ודרש דרשת התעוררות בהתלהבות והתעוררות גדולה על ענין קדושת ומורא וכבוד בית הכנסת, ועל קדושת התפילין, וגודל האיסור של שיחת חולין בבית הכנסת ובפטרט עם התפילין, וסיפר להם כל המעשה הנ"ל ומה שאמר לו האיש הנ"ל שזהו סיבת המגיפה רח"ל, וגעו כל העם בכביה והיה התעוררות רבה, ובאותו מעמד קבלו על עצמם ועשו תקנה

שאסור לשום איש לדבר בבית הכנסת שום דיבור חול ובפרט עם התפילין, וגם חרטו אחר כך על טבלא באותיות גדולות "שאסור לדבר שום דיבור חול בבית הכנסת, וקבעו אותו על קיר בית הכנסת, וכן קיימו קבלתם ומתיוסם ההוא והלאה היו נוהרים מאוד בזה, וכשאירע שבא יבוא איזה אורח לבית הכנסת שלא ידע מזה התקנה ושאל איזה ענין יהיה מה שיהיה לא השיבו לו כלום רק מיד הוליכו אותו להטבלא לראות מה שכתוב שם האיסור לדבר בבית הכנסת ויצאו עמו לחוץ ואז שמעו לדבריו וסייעו לו לכל הצטרכויותיו.

ותיכף אחר קבלה הנ"ל נעצרה המגיפה, וליהודים היתה אורה ושמחה.

שים לבך להמעשה הנ"ל וזכור ותקבל עליך לא לדבר דברים בטלים בבית הכנסת, וכל שכן שלא תסית דעתך מן התפילין, ובזה יקוים כך מקרא שכתוב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך וראו מקיף.

מענין לענין כדאי לרשום איזה עובדות אמתיים בענין מעביר פאות והזקן.

— יב —

עונש המעבירים פאות הראש ופאות הזקן

סיפר הרב ר' זלמן בן הרב ר' יהודא החסיד ז"ל וזל לשונו, אמר לי אבא מורי החסיד שבימיו היה מעשה

קסא

בשפייאר בעשיר שהיה מגלח זקנו במספריים, והיה אבא מורי בא ומוחה בו ולא השגיח על דבריו. כי אמר העשיר אסטניס אני ואיני יכול לסבול הזקן. אמר לו אבא מארי ידוע תדע כי מרה יהיה אחריהך, כי לאחר מותך יבואו מלאכי חבלה הדומים לפרות ויהיו דורסים על פאת זקניך. כי זהו עונש של המשחיתים פאת זקנם. ותדע שכן הוא רומז בתורה לא תקיפו "פאת ראשכם" ולא "תשחית ראשי תיבות פרות". וכשנפטרו אותו העשיר היו יושבים אצלו כל הגדולים שבשפייאר ואבא מורי היה שם, והיה כותב שם אחד וזרק על אותו עשיר המת ותיכף קם על רגליו. וכל היושבים שם ברחו מפניו מפני הפחד, והתחיל אותו המת למרוט את ראשו ותולש בשערותיו. ואמר לו אבא מורי מה לך. אמר לו אוי לי שלא שמעתי לך. אמר לו הגידה נא לי מה נעשה לנשמתך. אמר לו כשיצאה נשמותי בא מלאך חבלה ודומה לפרה גדולה, והביא כלי אחד מלא זפת כראשי תיבות "תשחית פאת זקניך וגפרית נמלח לקבל נשמותי והניחה לתוכו, ולא הייתה יכולה לצאת משם. ובא מלאך אחד מבית דין של מעלה, ונטל מאתו אותו הכלי עם נשמתו בתוכו והעלה אותי לפני בית דין הגדול של יוצר נשמות. ואז יצאה בת קול מפי הבית דין ואמר לי קרית ושנית, אמרתי קריתי ושנית. מיד צנה להביא חומש אמר לי קרא בו. ומיד שפתחתי הספר מצאתי כחוב "ולא תשחית פאת זקניך" ולא ידעתי מה להשיב. מיד שמעתי בת קול אחד שהיה מכריז תנו נשמתו של זה במדרגה התחתונה שבגיהנום. יצתה בת קול ואמר המתינו לזה יהודה בני צריך ממנו שאלה אחת לשאול,

ועתה הוא ביקש רחמים על נשמתו שיִדַּבֵּר עמו, לִכְן לֹא תִרְדּוּ
נַפְשׁוֹ שְׂאוּלָה, הַבֵּיטוּ וּרְאוּ אָחִי וְרַעֲיִי כַּמָּה גְדוֹל עוֹנֵשׁ הַמַּגְלַח
שֶׁעַר בְּמַסְפְּרִים וּמְכַל שָׁפָן בְּתַעַר הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ.

וְכַתֵּב עוֹד כַּאֲשֶׁר מְגַלַּח פָּאת דְקָדוּשָׁה הָרוֹמֵז אֶל הַשְּׂכִינָה
אֲזִי קָם לִילִית שֵׁשׁ לָהּ ת"פ מַחֲנוֹת כּו' וְשָׁמָּה עוֹלָה ת"פ,
וּמִתְחַבֵּרֶת עִם בְּעֵלָה סְמָאֵל כּו' וְאוֹתָם הַקְּלִיפּוֹת הַנוֹלְדוֹת עַל
יְדֵי חֲטָא זֶה מַחֲיבוֹר לִילִית עִם סְמָא"ל הֵם דּוֹמִים לְפָרוֹת
רַעוּת שְׂדִים רַעִים הַדּוֹרְסִים אַחֲרֵי מוֹת הָאָדָם הַמְשַׁחֲתִיתִים פָּאת
זְקָנָם וְהֵם דּוֹרְסִים עַל פָּאת זְקָנָם כְּדִי לְהַכְנִיעַ הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּקְרָא
פָּאת זְקָנָם כְּדִי לְהַכְנִיעַ הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּקְרָא פָּאת תַּחַת רְשׁוּתָם,
חֵבֵל עַל דִּין בַּר נֶשׁ טַב לִי דְלֹא אֶתְּבָרִי בְּעֵלְמָא. (יֵין
הַמְשׁוּמֵר).

א"ה מַעֲשֵׂה זֶה הוּכָא גַם בְּקִיצוֹר שֶׁל"ה הַיָּשׁוּן, וּבְסֵפֶר
עוֹלָם הַעֲשׂוּיָה בְּשֵׁם סֵפֶר יֵין הַמְשׁוּמֵר [נְדַפְסָ שְׁנַת ת"כ
לְהַמְקוּבֵל מֵהַר"ן שֶׁפִּירָא ז"ל] בְּשֵׁם סֵפֶר הַגֵּן עַל פְּסוּק "וְלֹא
תִשְׁחִית אֶת פָּאת זְקָנֶיךָ". וּבְקוֹנְטְרָס אַחֲרִית וְתַקְנָה הַנִּסְפָּח
בְּסוֹף סֵפֶר הַזְּכִירוֹת (עַל י"ג עֵינָקְרִים), — וְעֵינָן בְּמֵאִיר נִתִּיב
(בְּסִידוֹר בְּרִדִּיטְשׁוֹב, פִּי"ח אוֹת ל"ט) שֶׁכַּתֵּב וּמָה שֶׁהוֹעֲתִיק
בְּסֵפֶר קֶשֶׁל"ה הַמַּעֲשֵׂה הַנ"ל בְּשֵׁם סֵפֶר יֵין הַמְשׁוּמֵר הַנ"ל
וְכַתֵּב בְּמָקוֹם מְסַפְּרִים בְּתַעַר, כְּבָר הַשִּׁיגוֹ גְּדוֹל אֶחָד בְּזֶה כִּי
בְּסֵפֶר יֵין הַמְשׁוּמֵר אֲשֶׁר בְּעַל קֶשֶׁל"ה הֶעֱתִיק מִמֶּנּוּ שֵׁם גַּם כֵּן
בְּמַסְפְּרִים, וּמְסִיִּים שֵׁם בְּסֵפֶר יֵין הַמְשׁוּמֵר וּז"ל הָרִי מְזֶה כַּמָּה
עוֹנֵשׁ עַל הַמַּגְלַח בְּמַסְפְּרִים וְכָל שָׁפָן וְקַל וְחוֹמֵר בְּתַעַר עַד
כַּאֲן לְשׁוֹנוֹ, הָרִי מְזֶה דְלֹא כְּבַעַל קֶשֶׁל"ה שֶׁהֶעֱתִיק מִסֵּפֶר הַנ"ל
בְּתַעַר בְּמָקוֹם מְסַפְּרִים עַד כַּאֲן לְשׁוֹן הַמְשִׁיג, וְאַנִּי מוֹסִיף כִּי

קסג

בספר הגן הנ"ל אשר שם מקורו והוא בעל סיפור המעשה אשר בעיניו ראה הכ"י הנ"ל. וכתב שם שהמעשה היה במספרים בנדאי דכריו נאמנים. רק המשיג הנ"ל למד זכות על בעל קשל"ה יען שהיה בארץ אשכנז ושם היו מקילין מאוד אף בתער ורצה להפרישם על כל פנים מאיסור גלות בתער.

ועיין באהבת יהונתן (הפטורת ניקרא) שצוח גם כן על מנהג אשכנז בזה. וכתבו האחרונים ש"ץ שמשחית זקנו אפילו במספרים שלא כעין תער אינו ראוי להיות ש"ץ כי סימנא מילתא שאינו ירא שמים. ואפילו באותן המדינות שהמון העם לא נהגו להחמיר בזה, מפל מקום חלילה לשלח צבור להקל מלעמוד על נפשו בזה, ואף שמגלח זקנו בסם יש למנעו מלהיות ש"ץ כינן דאינו בשלימות דיוקנא עילאי עד כאן לשונו, ומאחר דכבר פשתה המספחת עתה בעוונותינו הרבים בישראל בזה מצאנו את עצמנו מחוייבים בדבר להעיר לכב אחינו בני ישראל היראים והחרדים לדבר ד' ולעורר הנודמים בתרדמת הזמן כי כל העדה כולה קדושה רק בסיבת מיעוט הידועה עושים כן, ובנדאי יתנו אוזן קשבת לזה. ואפילו אם נפש אחת מישראל נוכל להצילו מרדת שחת הרי זה כאילו מקנים עולם מלא. וגם שמעתי בשם אדמו"ר הה"ק מהר"ש מבעלז זצ"ל ששאל אותו אחד מפני מה הוא מחמיר מאוד בפיאות הראש שלא לקצץ כלל, והשיב לו על פי מה שאמרו רז"ל (ברכות דף י"א) משל למה הדבר דומה לאחד שאומרים מפני מה זקנך מגודל א"ל כנגד המשחיתים. ופרש"י בלשון בתמי" עין שם, אבל ברשכ"א פירש בלשון נחותא היא, וכנגד"ד הוא לשון היסוף. ורצה לומר אנו אין לנו שום

טעם על זה רק אנו צריכים להיות היפך מהמשחיתים עד כאן לשונו. ה"ה בפאות הראש ובכל דבר ודפח"ת, ודי בנה, ולהשומע יונעם, עד כאן לשונו. ונעזין בספר להיות הבקר מהגאב"ד קאשוי זצ"ל (אות תמ"ד). ובספר גבעת שאול (אות פ"א) ע"ש].

— יג —

פעם אחת בא לפני רבינו האריז"ל תלמיד חכם אחד בעיר צפת ושמו ר' יעקב אבוללאפניא ז"ל. ועוד בטרם אמר בקשתו על מה הוא בא אל האריז"ל. קדמו האריז"ל ואמר לו ודאי באת אלי עתה לבקש ממני שאמן לך כתב מליצה כי אתה רוצה לנסוע למצרים. ונרזו האריז"ל ואמר לו. לך לשלום כי הכרח גדול הוא נסיעתך לשם עתה, אמר לו הר"י הנ"ל, מהו זה ההכרח הרב, הלא אינני הולך עתה בשליחות מצנה. על זה השיבו האריז"ל הקדוש זי"ע שפאשר יבא משם בחזרה אז יודע לו הכרח ונחיצת נסיעתו לשם. והאריז"ל כתב ונתן לו הפתב המבוקש, ואמר לו שימהר ויחיש נסיעתו במוקדם, וכן עשה, ונקם בלך מצרימה. ובכואו העירה, והראה הפתב מליצה שהביא מהאריז"ל, עשו לו נדבה חשובה למען כבוד האריז"ל שיהיה לו ממנו הפתב מליצה, ובהגיע היום אשר יחב דעתו למיהדר, היה רצונו לבא בחזרה על גמלים, אמרו לו אוהביו ומכיריו למה זה אתה רוצה לרכוב בגמלים אשר הוא קשה לך, ויועצוהו שיקנה לו מחמר לילך בנחת עם רוכבי סוסים וכן עשה, ויצא בשפירא. וכמו שהיה רואה שעושין רוכבי סוסים בן עשה גם הוא. ויהי היום, נחו רוכבי סוסים כמנהגם, וגם החכם הנ"ל נח עמם, ומיד נפלה עליו תרדימה וישן. וכאשר קמו פולם לילך לדרךם הלך

קסה

הקיצו גם אותו והתירו את חמורו בלף החמור בעצמו, והוא חזר בישן שיעור ב' שעות. וכשקם משנתו. וישא עיניו וירא והנה אין שם שום איש מסיעת מריעיו והשיינא אשר הלכו עמו. ויחרד האיש מאוד, והתחיל לרוץ אורח, והיה בצער גדול עד מאוד כי הנה הוא במדבר נורא פנה בעצמו, ואינו יודע הדרך אנה ילך, והוא לבדו נשאר. ושמא קרהו אסון בדרך, במדבר נורא פנה. והנה הוא הולך כף (כלב מלא צער ושכרון רוח) עד אחר הצהרים. וישא עיניו וירא את המקום מרחוק. אשר אנשים חורשים שם את האדמה. וישמח לבו מאוד. ויאמר אל לבו אלכה גם אנכי עמם, וירץ אליהם אל המקום ההוא, וישב מעט על הארץ לנוח מעצבונו וצערו, וירא את האיש החורש. והנה הוא מכה במטה, את השוורים אשר מסייעם את כלי המחרשה. וירך בהם מכה רבה עד מאד. באכזריות נוראה ומונרה. והאיש משתאה מחריש את השוורים בהפאות מבהילות. עוד מעט, ראה החכם (ר"י אפלעפיא הנו"ל) אשר מהאיש (המחריש עם השוורים ומכה אותם) נעשה שור והשור נתהפך והיה לאיש. והאיש ההוא (היינו זה שנתהפך עתה משור לאדם) אחז את השור (היינו את זה שהיה מקודם אדם, ונתהפך עתה לשור) ויאסור אותו לעיניו אל כלי המחרשה, ונמן עליו העול, והתחיל להפכות מכות עצומות ומבהילות מאוד אשר לא היה יכול להפיט זאת ר' יעקב בעיניו. וככה על זה האופן נתהפכו תמיד מהאיש נעשה שור והשור נהפך לאדם והכה את השור. וכן היה הדבר חוזר חלילה. ומפל החזיון הנורא ואיום, נבהל מאד החכם מהר"י, ומאד רצה לברוח משם, אבל לא ידע אנה יפנה. הלא הוא

במדבר נורא, אין יוצא ואין בא. וצערו הנה גדול עד מאד, ויהי השמש לבא. וירא החכם והנה נעשה מכולם בני אדם. (ולא ראה שם עוד החכם מהר"י שנורים). ונתקרבו אליו האנשים ההם ונתחילו לדבר אליו, ויקראו לפניו: ברוך הבא! וישאלו אותו כבודו הוא מצפת? השיב להם החכם: הן. וישאלו האנשים: הרב האשכנזי (היינו האר"י הקדוש) הוא יושב בצפת? השיבם הן. וכשהיו שומעים כן, נפלו כולם לפני רגליו, ויתנו את קולם בבכי. (וגם החכם הנז"ל בכה עמם) ויאמרו אליו ראה כבודו את גדל הצער אשר אנחנו סובלים? ויען להם החכם ראיתי. ויתחננו האנשים אליו מאד. ויאמרו: למען השם, חוס ורחם עלינו, כי בני ישראל אנחנו, וכאשר תבוא לביתך העירה צפת. תלך תיכף ומיד אל הקדוש האר"י ותפיל לפניו תחינה ובקשה שפנדאי יחוס וירחם עלינו, ויתקן אותנו. כי קשה כח הסכל מרוב הצרות הנוראות האלו, ויבכו בכי רב ויאמרו: עד מתי נהיה עוד בצרה ובפשיבנה. כשמוע החכם את דבריהם נכמרו רחמיו מאד עליהם, והרגיע את רוחם, והבטיח אותם לאמר: כן אעשה כאשר דברתם אלי ובקשתם ממנו. ואחר כך השביעו אותו (האנשים הנז"ל) שבועה חמורה: שיקבל על עצמו, שיעשה למענם כל מה שיאמר האר"י הקדוש לעשות בעד תיקון נפשם, ואחרי שהשביע להם (החכם מהר"י) על זה, לקחיהו ונתנוהו, כהרף עין בשירתא שלו (שהלכו עמו ממצרים ועזבוהו באמצע הדרך) ותשב רוחו אליו.

כבא החכם העירה צפת, הלך תיכף ומיד אל בית האר"י ועוד בטרם הגיד לפניו למה הוא בא אליו, קדמו האר"י

ואמר: בטח בשביל השנורים אשר ראית בדרך באת אלי, ידעתי הכל, ועתה לך לך, וביום מחר תבוא אלי. ויהי ממחרת, ויבא החכם אל האר"י"ל. ואמר לו האר"י"ל, עתה ידע כבודו שמה שאמרתי לו טרם נסיעתו מצרימה, שנסיעתו היא עתה הכרחית, הוא מפני שכבודו הוא משרש נשמתם של האנשים ההם, המסובלים שמה בצרות כנ"ל. ופרט וחשב לו האר"י"ל את שמונתם (פלוני בן פלוני) וכדומה, ואמר לו מי הם ומאיזה מקום הם. ואחר כך שאל החכם את האר"י שיאמר לו מה פשעם ומה חטאתם אשר סובלים עונש גדול ונורא בזה. ויצן אותו האר"י"ל אשר נענשים כל כך, בשביל שעברו על לאו דלא תקיפו פאת ראשכם. וישאל החכם מהר"י מה ענין פיאות הראש אל שנורים (כלומר שהעונש הנה צריך להיות מדה כנגד מדה) אמר לו האר"י"ל לא קרית. אמר החכם, דבר זה אינו כתוב בתורה, לא בגמרא ולא במדרש. אמר לו האר"י"ל: דבר זה הוא מקרא מלא בתורה, לא תקיפו "פאת ראשכם הוא ר"ת פ"ר. לומר שכל המקיף פאת ראשו עונשו שהוא יתגלגל בפ"ר. אחר כל זה אמר לו האר"י"ל שצריך הוא להתענות ביום מחר ולכנון כונה פלונית ושם פלוני, וכן על זה הדרך מסר לו האר"י את כל התיקונים לכל האנשים ההם עד שנתקנו כולם.

א"ה מהמעשה הנוראה הזה יש ללמוד מוסר השכל עד כמה גדול עונש של המשחית פאת ראשו. או נאבוי! מה יענו ליום פקידה, אותן המולזלים בזה, ודבר זה מהעבירות הקלות בעיניהם, ופעונותינו חותכים לגמרי את מקום הפיאות ולמעלה על הראש מניחים קצת "משערות הראש" למראות

העין. מחמת בושה וכדומה, אוי לאותה בושה, לא די שעוברים בשאט נפש על לאו דלא תקיפו כי חותכים השער מהמקום (אשר שם הוא מקום הפיאות על פי הלכה) עוד הם פושטים טלפים ורוצים להראות כי "עדיין יש להם פאות" — ומי יודע אם "הפאות" האלו אינם בכלל מגדלי בלוריות ר"ל. : ובעיקר דין שיעורי הפאה, עיין ביורה דעה (סימן קפ"א סעי' ט'), ובדרבי תשובה שם (אות י"ג) באריכות עיין שם.

בספר עמודי ארזים (דף ג"ז) הביא בשם שו"ת מנח"א ח"ב (סימן מ"ח) אחרי מבואר מעשה זה בקצרה, דלכאורה יפלא בןן שבמספרים לא שייך זה הלאו לפי דעת המתירין, אולם באמת מזה המעשה רב ונורא. ראיה לדעת הפוסקים הנ"ל שמ"ש דבלא תער פטור היינו פטור ממלקות בעולם הזה אבל אסור, והוא גם כן ממילא בכלל לא תשחית פאת זקניך, על כן עגשוהו לאותו עשיר בעולם הבא על פכה עד כאן לשונו.

— טו —

סיפר הגאון המפורסם מורנו הרב צבי יחזקאל מיכלזאהן זצ"ל (הי"ד) האב בית דין דקהילת פלונסק. איך שבפראג פרץ איש אחד את הגדר וגילח את זקנו בפתע, והגאון הנוב"י זצ"ל הוכיחו על פניו לבל יזיד לעשות כן, כי מלבד חטאו אשר ישא בעברו על גזירת אורייתא גם חטא הרבים ישא עליו אם יחקו גם אחרים לעשות המזממה כמותו. אבל האיש הלזה אָזניו הכביד ולא שמע לקול מורו, וכה גנוע בעונו, וכאשר בקשו לשאת אותו לבית מועד לכל חיי, שלח רבינו פקודה אל ראשי חבורה קדישא כי ימתינו עם ההלוייה עד אשר יופיע גם

קסט

הוא שמה. החברא קדישא חפו לראות רבם, ובכענים צופיות קוו לראות לדעת פשר הדבר על מה צנה לחכות עליו, בעוד אשר בטח לא למען להספידו ולחלק לו את כבודו האחרון כנזנתו. רבינו הופיע בהדר גאוונו וטהלונה החלה, ובהגיעם עם הנפטר לרחוב הגדול, צנה רבנו לעמוד עם הארון ולהורידו, ושלח לקרא לספר כי יגלח את זקן המת, אחרי אשר במשך ימי חליו צמחו שערות זקנו, ובין פה מת בזקן מגודל. בכדי שיבא לעולם העליון מגולח כאשר היה בחיים חיותו, וכאשר מלא הספר אחרי פקודתו, שב רבינו אל ביתו.

— טז —

גם הרב החיד"א זצ"ל פגע באיש מגולח וישאלהו מה זה, והשיב לו שתהא יציאה כביאה שבא לעולם בלא זקן ופיאות כן תהא היציאה מן העולם בלא זקן ופיאות. ואמר לו הרב ז"ל שבזה יוכן התירוץ של בעל ההגדה על שאלת הרשע, ואף אפה הקהה את שיניו, כשם שבא לעולם בלא שינים כן יצא מן העולם בלא שינים.

— יז —

ויש ליקח מוסר ממה שכתב בספר תואר פני שלמה מהגאון הקדוש ר' אריה לייב דרשן זצ"ל מק"ק פוזנא, שנתפס בערב ראש השנה תצ"ז עם השתדלן הרב הקדוש ר' יעקב עליו השלום על דבר עלילות דם. ועמדו בנסיונות ומתו בקידוש השם על ידי יסורים קשים ומרים שהניחו להם כדורי

ברזל מלופנים באש תחת זרועותיהם ואצילי ידיהם עד שהרגישו שנתכווצו הריאות שלהם, ומתו במיתות משונות ר"ל, ובהמשך הדברים יסופר שם כי ביום ו' לחדש חשון שלחו התליין אל הדרשן והשתדלו להקיף פאת זקנם וכל שערות גופם. באמרם פן ואולי בשערות גופם יעשו כשפים שלא ירגישו בעינויים קשים. ואריה שואג ישאג ונתן קולו בקול מר בככי והתחנן אל התליין לענות אותו בעינויים קשים חצי שעה יותר מזמן הקצוב מבעל המשפט, ולהניח לו הדרת זקנו שלא יהיה כנגד המשחיתים, אבל תפילתו לא עשתה פירות כמבואר שם באורך תסמר שערות הקורא, ומזה יקחו מוסר המשחיתים הפיאות והזקן בנדים ברצונם הטוב, ועוברים במרד על ציווי בוראינו מלכו של עולם יתברך, ומה יענו ליום הדין.

קעא

מפתח הש"ס והפוסקים

קמו	שבת קג		תורה
פב	שבת קנג	צז	בראשית מקץ
לה	עירובין כא	צז	בראשית יט
סח	עירובין ק	צז	שמות א
פב	פסחים קיג	צט	שמות ג'
קלד	ר"ה טז	פ	ויקרא קדושים
צז	יומא עו	קא	במדבר כא
עד	סוכה כ	פ	דברים יב
לו	ביצה	קנח	דברים כח
כב	מועד קטן יח		
מא, נט, סג, עו	נדרים ט		
כד	נזיר לט		
מא, נט	נזיר ד	נא	יחזקאל ס
מא	סוטה ט	לה	יחזקאל לב
כד	סוטה יא	עה	יחזקאל לו
נט	סוטה יט	צ, קנא	משלי כב
מב, כד	סוטה מו	נא	משלי כח
כא	קדושין מט	סב	ישעיי' כו
כז	קדושין עו	קנד	איכה ג
קכ	בבא בתרא טז	קטז	שיר השירים פ"ב
כד	סנהדרין כא		
קכב	עבודה זרה		
קיו	עבודה זרה יח	קכט	רש"י יז
לה	זבחים יט		
פב	מנחות לח		
כד	מנחות מב	פב, קנח	ברכות ו
פג	מנחות מד	קסג	ברכות טו
סג	נדה יג	עד	ברכות סג
קכח	נדה יז	קלד	שבת מט
		יג, פה	שבת נד
		כב	שבת עה
		כג, מג	שבת קלט

— תנ"ך —

יחזקאל ס
 יחזקאל לב
 יחזקאל לו
 משלי כב
 משלי כח
 ישעיי' כו
 איכה ג
 שיר השירים פ"ב

רש"י

רמ"י יז

תלמוד בבלי

ברכות ו
 ברכות טו
 ברכות סג
 שבת מט
 שבת נד
 שבת עה
 שבת קלט

רש"י

מג שבת קלט

מפתח הספרים

קעב

תלמוד ירושלמי

שבת קיב טו"ז א,כו,כז,סא — טורי זהב —

משנה אבות פ"ד קח קב
 סוטה ו נט נט
 סוטה ט נט נט

— יורה דעה —
 קד,עח,צב קב קעח
 לד קב קע"ח
 קכב,קכג,קכה,קכו קב קע"ח

רש"י מנחות מב כד
 מנחות מד קלג
 נזיר ד סג
 סוטה יא כד
 סוטה ט מא

— חושן משפט —
 ס סימן לד

— זוהר הקדוש —
 סד,ע זוהר
 לג,מא יושב
 סג,עז חלק א' דף קס"ו
 סג,ק חלק א' דף קצ
 כא חלק ב' דף ל
 קכ חלק ג' דף מח
 קלה חלק ד' פ' פנחס

תוספתא שבת קד

— טור שו"ע ונו"כ —

— שולחן ערוך —

אורח חיים סימן ב'
 סימן ד' קכט
 סימן יז מד
 סימן לד קלה
 סימן רס קכב,קכה,קכט
 סימן תקעג נג

— מדרשים —
 סג בראשית רבה פז
 מא,סג,עז בראשית רבה פכ"ב
 כג שמות רבה פ"א
 כא,כב שמות רבה פ"ט
 לט מדרש רבה
 מ מדרש רבה דברים פ"ב
 כד מדרש רבה ואתחנן פ"ב
 פג מדרש תהלים
 כח,נח מדרש שיר השירים

— יורה דעה —
 סימן לו פד
 סימן קנז צד
 סימן קעח כה,צב,צו,קצ
 סימן קפא מ
 סימן קפח קסח

מפתח הספרים

קעג

— ב —

קכג, קכח	באר היטב
נג	באר היטב סימן תקע"א
קסד	בהיות הבוקר
קלד	בית חדש לה, לט, נט, צ, קד, קטו, קלד
קכב	בית חדש סי' רס
כו, צ	בית חדש יו"ד סימן קעח
כו, כז	בית יוסף
סו	בית יוסף סימן שיג
לו	בנין יהושע האחרון
כז, כט, קיג	בני יששכר
עח	בן איש חי
צב	ברית משה
לו	ברכת יהושע
קכו	בעל אור לשמים
קכא	בעל התומים
סא, קכה	ברכי יוסף
קלג, קלה	ברכת הבית

קטו	קהלת רבה פ"ט
קב	מדרש אכבי"ר
קז	מדרש אספה
קכ	מדרש ירושלמי
קכג	ילקוט שמעוני וישלח
קכד	ילקוט שמעוני בשלח
קכז	ילקוט שמעוני ואתחנן
קכח	ילקוט
קכט	ילקוט שמעוני תהלים
קכ	ספרי ראה
קכא	פסיקתא
קכב	פרקי דר' אליעזר
קכג	פסיקתא רבתי פט"ו
קכד	תורת כהנים
קכז	תנא דבי אליהו רבה פ"ז
קכח	תנא דבי אליהו פכ"ד
קכט	תנחומא פ' נח
קכ	תנחומא סימן י"ג

— ג —

קסד	גבעת שאול
קלד	גידולי יהודה
כה	גר"א יו"ד סי' קעח
קכג, קכח, קלג, קלה	גר"ז
קכב	גר"ז סי' ר"ס
מט	גשר החיים

— ד —

קכז, קכח, קכט, קלד, לז, מז, נג, נד, נה	דא גזירת אורייתא
קכז, קכח	דבר המלך
קכא	דברי יחזקאל
קכג	דברי ישעיה
קכו	דברי מנחה
ה	דברי מנחם
קלד	דעת קדושים

מפתח הספרים (לפי א-ב)

— א —

קטו	אברבנאל
קב	אגרא דכלה וישלח
קז	אגרא דכלה
קכ	אגרת הקדוש
קכג	אהבת יונתן
קכד	אוצר החיים
קכז	אור החמה
קכח	אור החיים
קכט	אות חיים ושלום
קכ	איל המצוות
קכא	אליהו רבה
קכב	אפיית המצות השלם
קכג	
קכד	
קכז	
קכח	
קכט	
קכ	

מפתח הספרים

קעד

<p>קט עח</p>	<p>חתם סופר חתן סופר</p>	<p>קיב קו קסח קה</p>	<p>דרכי יושר פרי חקת דרכי משה סי' רמו דרכי תשובה דרכי תשובה יט דרכי תשובה קעח</p>
— ט —			
<p>קא, קכח צז</p>	<p>טעהמ"נ טעם הצבי</p>	<p>לא, סא, סה, צה, קה קח</p>	<p>דרשות חתם סופר</p>
— י —			— ה —
<p>עב כז, כח קכא קיב קסב קכו קכז קטו, קלד צג, קטז קכד</p>	<p>יונתן אלם יהודה החסיד יוסיפון ייטב פנים יין המשומר יסוד ושורש העבודה סי' ש"ח יסוד ושורש העבודה קכב, קכד, קכז יעבץ יערות דבש ישועות חכמה</p>	<p>כח, קכה, קכו פב, צד, ק קכג, קכו קטו קלה עט, צד קטו לה</p>	<p>האריז"ל הגר"א הגר"ז הדרת פנים זקן הדרת קודש הלכה למשה הפלאה הרוקח</p>
— כ —			— ו —
	<p>כף החיים סי' לז</p>	<p>קלז צט</p>	<p>ואמרו אמן</p>
<p>קלג, קלד, קלה, קלו קנ קלה</p>	<p>כתבי הר"י מבעלזא כתבי יושר</p>		<p>זבח וזחי צדק זוה"ק וישב,</p>
— ל —			— ח —
<p>קלה</p>	<p>לבוש</p>	<p>מד לא, נב, צט, קא, קכה, קסט לא לג, לד פ קלז צא כה, צב, קיז ל צא, צב סט כו</p>	<p>חוות דעת חיד"א חידושי הרז"ה חיי אדם כלל סו חיי אדם חינוך ישראל סבא חינוך מצוה חינוך מצוה רסב חינוך מצוה ת"ע חכמת אדם חסד לאברהם חפץ חיים</p>
— מ —			
<p>קסב לח, קכה, קכו קכב נב קלז ר</p>	<p>מאיר נתיב מגן אברהם מגן אברהם סי' רס מגן אברהם סי' ש"ב מדריך לצניעות מהרי"ק</p>		

מפתח הספרים

קעה

קטו
קכה, קסב

ספורנו
ספר הגן
ספר הזכרונות

קנד
קכ
לו
כה, כז, נב
קלז
עא
לו, קכח

מהרש"א
מהרש"א ב"ב טז
מהר"ש אבוחב
מזוזות שלום
מחזור ויטרי
מחזיק ברכה
מחצית השקל

כח, נא, נב, ס, סה, סז, ער, קסב
קל
כז, קלה
סח, סט
לב, קו

ספר חסידים סי' נ"ח
ספר חסידים סי' סח
ספר חסידים סי' תתשנ"ה
ספר יראים

לז, מב, עז, עח, עט, פ, פב, קכג
מטה משה
מנוחת שלום
מנורת המאור
מנוגה הלוי
מנחת חינוך
מנחת חינוך סי' רנ"א
מנחת יהודה
מקרי דרדקי
מרכבת המשנה
משנה ברורה סי' כז
משנה ברורה

— ע —

קכט
קטו
מה
רא, נט, עג, עט
קלד
קכז
קלג

עצי עדן
עזרא
עטרת זקנים
עמודי ארזים
עמק ברכה
עץ חיים
ערוך השלחן

קכג, קכה, קכו, קכז, קכח, קל, קלג
משנה ברורה סי' ר"ס
משנת חכמים
משנת חסידים

— פ —

קכב, קכד, קכח, קל
כב
כד
קלד
קיד
עח
פ
סט
לד, מד, עח
כו, לד, לה

פלא יועץ
פענח רזא
פענח רזא פ' קדושים
פרי מגדים
פתח האוהל
פתח הדב"ר
פתחי עולם
פרדס
פרי מגדים
פרישה יו"ד סי' קא

נגיד מצוה
נפש יהודה
נפש ישעיה
ר' נתן שפירא

— נ —

— צ —

קטז
כח, סב, קכו
נא
קטו
קז

צאינה וראינה
צוואת ר"י החסיד
ציונים התורה
צמח צדיק
צרור החיים

לה, נג, סה
קסב
צב, קד, קיא, קיב
יח

— ס —

סודי רזא
סידור ברדיטשוב
סמ"ג ל"ח ו'
סמ"ק

מפתח הספרים

קעו

— ת —

קסט תואר פני שלמה
קג תולדות התניא

ספרי שאלות ותשובות
(לפי א-ב)

— א —

קב, קט אמרי אש
קג אמרי נועם

— ב —

קח בית הלל
קג, קד בית שלמה

— ד —

ס, צב, צה דברי חיים יו"ד סי' ל'

— ה —

קז הרא"ש
קטז הרדב"ז
סו, קו הריב"ש
סב הרשב"א ח"ד סי' שכ"ה
קו הרשב"א סי' תי"ד

— ח —

קז, קט, קיב חתם סופר
קח חתם סופר חו"מ סי' קצז
קטו חזון איש
קכו חיד"א

— ט —

קז טוב טעם ודעת מהדו"ג ח"ב
צה טוב טעם ודעת סי' קפ"ח
טוב טעם ודעת מהדו"ק סי' קפח
קב

— ק —

קלז קדושת ישראל
נא קיום התורה
פב, קלג, קלז קיצור של"ה
עח קיצור שולחן ערוך סי' י'
צה, קלג קיצור ש"ע
קלו קרבן מנחה
ס קרית ספר

— ר —

יא, קלו ראש
כד ראש מנחות נב
קיא ראשית חכמה שעה"ק
קכא ראשית חכמה פ"א
קטו ראב"ן
לה, סא רב פעלים
יח רדב"ז
רוח חיים יו"ד קעח

לא, סה, עו, קכח, קלו רוקח
סב, סה, קטו רזיאל המלאך
סא ריטב"א
לו רי"ף סוטה מו
כד רמ"א
ק רמ"א סי' קעח
צב רמ"א סי' תרנ"ו
יח רמב"ם ה' ע"ז פי"א
צב רמב"ם
יח, כה, כז, סא, קטו רמב"ם ה' ע"ז
כה רמב"ן
יח רשב"א
לח, מד, עח, קסג רש"ל סי' ר"ס
קכב, קכה

— ש —

קלה שלחן מלכים
קלג, קסג שלחן שלמה

מפתח הספרים

קעז

עט
צד, צז
עט, לח,
סט
קיא
לו
קה
קכג
קכה, קכח, רנא
כו
לד, לה
כב

יז
סה, סח
קכח
לד, פ
כד
ס
לו
מד
קמח
קטז
קט
קכג
קה
קכא
לד, מא
קה

שלחן חמודות
שלחן מלכים
שלחן שלמה
שמחת הרגל
שמע ישראל
שער הטהרה
שערי אמת
שערי המצות להאריז"ל
שערי תשובה
שפתי כהן יו"ד סי' ק"א
שפתי כהן
שפתי כהן על התורה

— ת —
תכואות שור סימן לה
תוכחת חיים
תולדות שמואל
תוספות חיים
תוספתא פ"ז שבת
תורת זהב
תורת החסידים הראשונים
תורת חסד
תורת יקותיאל
תורת כהנים
תורת משה פ' שופטים
תורת שמואל
תפארת ארי
תפארת יהונתן
תשבץ
תשובה מאהבה

ס
קה
ס, פט, קט
נט, קטו
קט
קי
קטו, קכט
קסח
קג

מד
קיא
צב
קה

סב, עט

קכו
לא
כו
לא
לז
קכג
קטו
לא, סא

— מ —

מכ"ט
מהר"י אסאד
מהר"ק
מהר"ם בריסק
מהר"ם שי"ק יו"ד סי' קסה
מהר"ם שיק
מהרש"ם
מנחת אלעזר
משיב כהלכה

— ע —

ר' עקיבא איגר
ערוגת הכושם
ערך שי"י
פנים מאירות סי' קכב

— ק —

קרן לדוד

— ש —

שבילי אמונה
שבילי דוד
שבעה תמרים
שיורי ברכה יו"ד קעח
שיטה מקובצת
שיירי כנסת הגדולה
שלי"ה
שלחן גבוה

מפתח הענינים

המפתחות נעשו ע"י בני היקר חו"ב הכ' דוד גראס נ"י. — ישלם ד' פעלו ומשכרותו תהי' שלימה מאתו, וזכות הרבים יעמוד לו שיזכה לישב באהלה של תורה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים ולעבוד את ד' מתוך נחת והרחבה וכל טוב, עמו"ש אכ"ר.

— א —

סו	איסור סקילה	לד	אב
צד	איש	עד	אבות
ב, עד	איסור תורה	ו	אבזרייהו דגלוי עריות
קו	אכילה	פב	אבל
קכא	ר' אלימלך	פח	אברהם
יח, צג	אמונה	קמב	אגודה
לג	אם	כד	אגרוף
קכא	אנשי ירושלים	מא	אומה
מה	איסור דאורייתא	עה	אומה ישראלית
קיז	אסטריות	קי	אומות העולם
ט, קיז	ארון הקודש	קמג	אונגוואר
קלה	אריכת ימים	קל	אחיזת הקליפות
ע, עא, עג	ארץ הקודש	כד	איוב
יא	ארץ ישראל	יז	איסור דאורייתא
קט	אש	איסור דיבור בבית הכנסת קנג	
עב, צג, צד, קכח	אשה	עד	איסור דרכנן
קז	אשירה	קח	איסור והיתר
פז	אשכנז	עו	איסור טריפה
		עו	איסור נבילה

— ב —

צבב

מפתח העננים

קעט

קכ	בעלי חיים	קה	בגדים אדומים
צד	בעל נפש	צב	בגד ארוך
קיב	ברית הלשון	צ.ק	בגד
ט,קטו	ברית קודש	קב	בגד גוי
ד,לד	ברכה	צו	בגדים יקרים
עח	ברכה לבטלה	ח,קה	בגדים לבנים
קלה,קנא,קנג	בר מצוה	צו	בגדים מלוכלכים
יא	בשר	צו	בגדים ממוצעים
ע,קסא	בת קול	צו	בגדים נקיים
קיז	בתי משתאות	צו	בגדים פחותים
	— ג —	צב	בגד רחב
גאווה	גאווה	קמג	בודאפעסט
גאולה	גאולה	קי	בזיון
גדול	גדול	סט,עא	בחור
גדר	גדר	בחקותיהם לא תלכו לא,עח	בחקותיהם לא תלכו לא,עח
גואל צדק	גואל צדק	פג	ביאת הארץ
גוי	גוי	קי	ביוש
גידול הבלורית	גידול הבלורית	א	ביטול מצות תפילין
גידול צפרנים	גידול צפרנים	עא,עד,קצ,קנו	בית הכנסת
גידול שערות	גידול שערות	עא,עד	בית מדרש
גיהנם	גיהנם	עא	בכור
ג,ה,לה,נג,סא,עה	ג,ה,לה,נג,סא,עה	קנט	בכיה
עז,פד,צג,קלג	עז,פד,צג,קלג	א,מד,מח,נד,נה	בלורית
גילוח	גילוח	נו,ס,ע,עה,עו,פט	
גילוח בסם	גילוח בסם	כא,כד	בלעם
גילוח בתער	גילוח בתער	יז	בל תשחית
גילוח הזקן	גילוח הזקן	עד	בנים
גילוח השער	גילוח השער	ט	בנינים
גילוח מעכו"ם	גילוח מעכו"ם	ע	בני ציון
גילוח צפרניים	גילוח צפרניים	קמח	בעלז
קו,קיט	קו,קיט		

מפתח הענינים

קפ

צא	הילוך	קיא	גילוי שער באשה
צו	הכנעה	קיט	גילוח שערות
קיג	הליכה	ט	גילוח שערות וצפרניים א,ט
עג	הלל הזקן	קסז	גלגול
	המגדל צפרניים עונשו	קמד	גלות
קכז	קשה מאוד	כא,סה	גילוי עריות
צב	הנהגה	ט	גילוי שער
קח	הצלחה	עד	גימנאזייעס
ה,ג,נד,עב	הרהור	פג	גס רוח
ה	הרהורים רעים	פח,צ	גרם
ז	התבדלות במלבוש	פא	גשר
	התנהגות בצפרניים שנקצצו		— ד —
קכח		יז	דג
ח	התערבות בגוים	כד	דוד
ז,יט	התכוללות	עג	דור חדש
קנז	התעוררות	צח	דור פרוץ
		צ,קד,קיג	דיבור
	— ז —	פז	דייטשלאנד
קו	זולל וסובא	קכא	דין
עא	זכר	י,קכ,קכא	דינין קשין
קנז	זמן תפלה	נד	דמעה
	זמני גילוח שערות וצפרניים	צא	דרך
קכח		צז,קח	דת
י	זמן גילוח	קיא	דת יהודית
קכח	זמן נטילת צפרניים	קיב	דת ישראל
קע	זקן		— ה —
	— ח —	צו	הבדלה
קמד	חברה קדישא	צח	הוראה
קב	חובת מחאה	קכא	הידוק התפילין
צג	חוטא	קיז	היכלות של עכו"ם

מפתח העוננים

קפא

צו, קט

כא

ז

ל

ג, כד, נ

עב

יא, ע, צד

סה, צד

סו

סג, צז

סד

עב

קז, קח

צג

צג

לג, סג, עז, קז

ע

ע

קל

נה

כ, ע, עא

צט

יד, סט, עג

כ, קב

כד

טומאה

טומאת הבלוריות

טימוע בין העכו"ם

טריפה

טשאם

— י —

ידין

יהודי

יהרג ואל יעבור

יום טוב

יוסף הצדיק

יופי

יורה

ילדי נכרים

ימין

יצר

יצר הרע

יצרו תקפו

יקירי ירושלים

ירא שמים

יראת שמים

ירושלים

ישועה

ישיבה

ישראל

יתרו

— כ —

קנט

קכב, קכה

קטז

כבוד בית הכנסת

כבוד שבת

כבוד שמים

צה

חולי שאין בו סכנה

קיא

חוקות הגוי א, ב, ד, ה, טו, טז

כה, כח, נד, ס, צב, קב

קג, קו, קטו, קיז, קמא

חורש בשור וחמור

חיוב לגלח הצפרניים

קכט

לא

חילול שבת ה, י, כח, נא, סה

צ, לג

צט

יא, יב

קיד

ח, קו, קז, קטו

חלב שחלבו גוי

עו

קכז, קכח

חציצה לג, לח, מד, נ, נו, קל

כא

קו, קח

עה

עה

קכה

פח

— ט —

צג

מב

קל

חולה

חולי שאין בו סכנה

חוץ לארץ

חוקות הגוי

כה, כח, נד, ס, צב, קב

קג, קו, קטו, קיז, קמא

חורש בשור וחמור

חיוב לגלח הצפרניים

בעש"ק

חילול השם

חילול שבת

חינוך הבנים

היצונים

חיתון

חכמות זרות

חכמות היצוניות

ח, קו, קז, קטו

חלב שחלבו גוי

חסיד

חציצה

חרטומי מצרים

חרם

חרפה

חשש איסור

חשש סכנה

חתנות

טבח

טבילה

טבילת אדם

מפתח הענינים

קפב

ד	להנשא לעכו"ם	ע	כובע
קכא	לוי	קכא	כוחות הדין
סט	לימודי מוסר	קכ,קכא	כוחות הטומאה
	ליטול הצפרניים	י	כונה לקיום המצוה
קל	בערש"ק	קז	כופר בעיקר
קיז	ליצנות	קז	כותבי פלסתר
קכד	לכבוד שבת	קט	כלאיים
קל	לקצץ צפרני רגלים	קמב	כנסייה הגדולה
ז,ח,צז	לשון	צח	כפירה
ו	לשון היהודי	צח	כשפים
ט,קיד	לשונות עכו"ם	ט	כתב לאומים
פו	לשון יהודי	צג,קב	כתובים
קיד	לשון לטיין	קיז	כתר
קכד	לשם יחוד		— ל —
	לשם יחוד לפני	ה,עד	לאו
קכז	קציצת הצפרניים	קנא	לא לדבר עם התפילין
קכז	לשרוף הצפרניים	מה	לא ילבש גבר
	— מ —	נ	לא ילבש ג' שמלת אשה
פד	מאבד עצמו לדעת	לא	ליטול צפרניים
ט,קיא	מאווי	ביום ה'	
עה	מאכל	קכה	לא תסור
ד	מאכלות אסורות	קכז	לבוש
סו	מברשת	ע,פז,צב,צה,ק	לבוש יהודי
	מגדלי בלוריות	קג	לבוש כנעני
ב,ד,כח,קמא,קסח		קא	לבוש לפי הזמן
קיד	מוח	קד	לבושים מיוחדים
ד,לו	מוטב שיהיו שוגגין	עה	לבושי נכרים
ח,קב	מומר	עב	לבושי עכו"ם
סט	מוסר	עג,צג	לגמור הפרשה שמו"ת
קנט	מורא בית הכנסת	קכו	קודם חצות

מפתח הענינים

קפג

כב	מצורע	לו	מזיד
	מצות גילוח הצפרניים	קכח	מזיק
קכה	בעש"ק	יג, לא, פה	מחאה
קכז	מצות לא תעשה	צג	מחטיא
קכז	מצות עשה	ד	מחלל שם שמים
עז	מצות תפילין	כא, כט, עא	מילה
נו, ט	מצח	כא	מכשפי מצרים
עג	מצילי נפשות		מלבוש
יז, צז	מצרים	ז, ח, יד, נד, צ, צא, צג, צז, קיג,	
קכז	מקום הקציעה	קה	מלבוש בכשרות
ג	מקור טומאת הבלוריות	קצ, קה	מלבוש הכומרים
כח	משחית	י, פו	מלבוש יהודי
	— נ —	ח, קד	מלבושי חזנים
צ	נבוכדנצר	קיב, קה, קב, קד	מלבוש עכו"ם
צג, קב	נביאים	קד	מלבוש שחור
ל, קח	נבילה	צח, קב	מלבוש שחץ
ה	נואץ	צ	מלבוש שרים
קכא	נזיר	קל	מלחמת גוג ומגוג
כ	נחמה	צ	מלך
קיט, קכט	נטילת ידים	נט, צ, צא, קד, קיג, קיז	מנהג
י	נטילת ידים לאחריה	עב, פב	מנודה לשמים
קכה	נטילת צפרניים	צז	מנחש
קכה	נטילת צפרניים ביום ה'	צו	מנעל
קכה	נטילת צפרניים ביום ו'	ד	מסירת נפש
	נטילת צפרניים בערש"ק	נד, סג	מסלסל בשער
קכה		נב, נו, עד, קטו	מספריים
	נטילת צפרניים	סו, סז	מסרק
קכו	כשחל ער"ש בר"ח	קה	מעיינות הרחצה
עו	נס	קכט	מעשה בחסיד אחד
קכט	נקיות ידים	קטז	מעשה גוים

מפתח הענינים

קפד

קכו	ענוה	סח	נשים נכריות
קכו	עניות	פט, צו, קכ	נשמה
פח	עניני חוקות הגוים	— ס —	
יא	עצה	ח, צט	סגולה
יב	ערב	קנח	סגולת התפילין
קז	ערב רב	י, קיט, קכו	סדר הקציעה
קיא	ערוה	צה	סדר נאה
צג, ק	עכו"ם	קמז	סופר סת"ם
קיג	עריות	ח, צו, צט, ק, קכא	סטרא אחרא
כג	ערל	לו, צד	סייג
עא	ערלה	עד	סימינאר
ב, קכב, קכה	ערב שבת	קלז	סיפורי צדיקים
קכה	ערב יום טוב	קכז	סכנה
קכא	עשו	כח	סלסול בשערו
— פ —		קטו	סם
ט, מ, ג, ע	פאות הראש	יד, לג	ספר
קטו, קטז, קסג, קסז, קע	פאת זקן	ג	ספר במקום תוכחה
סז, קכד	פוילין	קו, קז, קח	ספרים חיצונים
פז	פושע ישראל	ה, קיג, קיז	ספר תורה
קלג	פחד	קמו	סת"ם
יג	פסק דין	— ע —	
ה	פרוכת	עבודה זרה	
קיז	פריה ורביה	כא, לא, מא, נט, עא, צג, קב	
קג	פריצות	ה, סד	עבירה
פט, צו	פרנס	קו, קלח, קלט, קמא	עולם הבא
נב	פרנסה	קלח	עולם הזה
קז	פרעה	ה	עוסק בתורה
כא, צז	פרצה	ח	עכו"ם
טו	פתי	ע	עלבונה של תורה
פד		קא, קז	עמלק

מפתח הענינים

קפה

ה, כא, סד, סט

ד, לד, מב

ה

לו

קט

קכה

קכה

קלג, קלו

קיז

קרקפתא דלא מנח תפילין

מב, פב, קלט, קמג, קמה

קליפה

קללה

קנין תורה

קנס

קסמים

קציצת הידים

קציצת הרגלים

קריאת שמע

קרקסאות

— צ —

סח

צו

קכח

קנו

ט, קיז

סב

סב

קיז

כ

עב

לז, נד

יז, כה, כט

לב, מא, צב, צו, קג

י

יג

צז

קל

קיט

צבע

צבע שחור

צדיק

צדיק נסתר

צורת אריה

צורת גוי

צורת ישראל

צידת כלב

ציון

צינור

ציצית הראש

ציצית

צניעות

צלם אלקים

צער

צפנת פענח

צפרניים גדולים

צפרניים שנקצצו

— ר —

קכג

עא

קכד

סח, עו, קו

צו, קמט

צו

ה, קכח

ראש חודש

רבנים

רופא

רעש

רצועה

רצועות אדומות

רשע

— ש —

סו, סז

קח

סט

פד

לז

קח

מה, נה

סג

יג

שבת

שבועה דאורייתא

שדים

שוטה

שופר

שחיטה

שחץ

שטן

שידוך

— ק —

קט

קנט

פא

קו

ט,

כד

צח

קמט, קסט

קז, קח, קי

קדושה

קדושת בית הכנסת

קדושת התפילין

קול

קול צווחה

קורבה

קטן

קידוש השם

קלות דעת

מפתח העננים

קפו

ה	שרי הטומאה	יג	שידוך
לג	שרץ		שיחת חולין
קו	שתייה	קנט	בבית הכנסת
	— ה —		שיחת חולין
יח, צג	תאווה	קנט	בבית המדרש
ח	תאוות עכו"ם	ג	שינוי לנוי ויופי אסורה
קטז	תגלחת	לז	שיקוץ
יג, יד	תוכחה	טז, קכה, קכו	שכחה
עו	תולעים	ז	שכר
ל	תועבה	צג	שמאל
פכ, קלו	תחיית המתים	ז, פז	שמד
צג, קב, קט	תורה	קיז, קנג	שמחה
קיא	תורה שבכתב	ח, צט	שמירה
קיא	תורה שבעל פה	ז, ח, צז	שם
ט, קיא	תיאטער	י, פו	שם יהודי
קיז	תיאטראות	צז	שם קודש
קד	תיבה	קח	ש"ס
תינוקות של בית רבן עד	תינוקות של בית רבן עד	סג, סח, צג, צה	שער
קנה	תיקון חצות	סח	שער השמים
קמט	תיקון נשמה	יז	שער הזקן
נט	תמונה		שערות גדולות
קמז	תמונת האותיות	ג, ד, ה, לה, מב, נ, סא	
ט	תענוגים	י, לא, קכא	שערות הראש
קנו	תענית	סז	שער חזיר
נו	תער	ח	שעת הגזירה
	תפילין	צו	שפלות
י, לח, מב, מד, נו, קלא, קלג, קלד	תפילין מהודרים	ה	ש"ץ
קנב	תפילין של ראש	יח	שקר
ב		כב	שר

*

מפתח שמות הצדיקים

(לפי סדר הא-ב)

פְּדִי שְׂלֵא לְפָגוּם חַס וְשְׁלוֹם בְּכַבּוּד הַגְּאוּנִים וְקְדוּשִׁים הוֹחֵלֵט
לְתַאֲר כּוֹלֵם בְּתוֹאֵר שְׁנָה לְכָל).

— א —

- הגהצה"ק אברהם חסיד בן הגאון רבי אליהו זצ"ל — לה, סא, צב
- הגהצה"ק בעל אור החיים זצ"ל _____ כט
- הגהצה"ק אורי מסטרעליסק זצ"ל _____ קנא
- הגהצה"ק איסר זלמן מלצר הגאב"ד סלוצק זצ"ל _____ נה
- הגהצה"ק אליהו מווילנא זצ"ל _____ נה
- הגהצה"ק אלימלך מליזענסק זצ"ל _____ קכא, קנד
- הגהצה"ק אלימלך הפהן רובינשטיין ה' מראחוב זצ"ל — מג, נו, נח
- הגהצה"ק אליעזר ממיץ זצ"ל _____ לב
- הגהצה"ק בעל אמרי א"ש זצ"ל _____ קיג
- הגהצה"ק מהר"מ מאפטא זצ"ל _____ קכו
- הגהצה"ק אריה לייב דרשן זצ"ל _____ קסט
- הגהצה"ק אריז"ל זצ"ל _____ נד, עב, קכז, קסד
- הגהצה"ק אשר זליג מרגליות זצ"ל _____ פא

— ב —

- הגהצה"ק בעל בני יששכר זצ"ל _____ כט
- הגהצה"ק בעל הרוקח זצ"ל _____ לה
- הגהצה"ק בעל הרז"ה זצ"ל _____ לא

— ד —

הגהצה"ק דברי מנחם להגאון מרימינוב זצ"ל _____ ק
 הגהצה"ק דוד דייטש זצ"ל _____ קיג
 דוד המלך ע"ה _____ מו
 הגהצה"ק דוד סופר סת"ם זצ"ל _____ קמז

— ה —

הגהצה"ק הלל מקאלמייע זצ"ל _____ קיד

— ו —

הגהצה"ק נועלוועלע מינצפערג זצ"ל _____ נד

— ז —

הגהצה"ק י. זאב מינצפערג זצ"ל _____ פ
 הגהצה"ק ר' זושא זצ"ל _____ קמד, קמה
 הגהצה"ק ר' זלמן ביהר"ר יהודה החסיד זצ"ל _____ קס

— ח —

הגהצה"ק חיים וויטאל זצ"ל _____ קכז
 הגהצה"ק חיים פאלאג"י זצ"ל _____ סז
 הגהצה"ק החיד"א זצ"ל _____ נב, קסט
 הגהצה"ק חתם סופר זצ"ל _____ קז, קיא, קיב

— י —

הגהצה"ק יהודה החסיד זצ"ל _____ קס
 הגהצה"ק יהושע אלטר ווילדמאן אבד"ק קאנסקינאוואלי,
 ואבד"ק ביליראדקי זצ"ל _____ כט, לו, לז, לט

מפתח שמות הצדיקים

קפט

- הגהצה"ק מהר"י מבֶּעֶלְזָא זצ"ל _____ קא, קמח
הגהצה"ק ר"י רֶאזֶען הרב בְּדוּוּיִנְסְק זצ"ל _____ סח
הגהצה"ק יוסף אֶלִימֶלֶךְ פֶּהָנָא זצ"ל _____ קלט, קמב
הגהצה"ק יוסף חַיִּים זְאנְעֶנְפֶּעֶלד זצ"ל _____ לז, נה, נח
הגהצה"ק יוסף יַעֲבֹץ זצ"ל _____ כט
הגהצה"ק יוסף צְבִי דוּשֶׁנְסְקִי זצ"ל _____ פ
הגהצה"ק יחיאֵל מִיכָל טוֹקֶצִינְסְקִי זצ"ל _____ מח, נח
הגהצה"ק רְבִי יִיבִי סָבָא זצ"ל _____ קנד
הגהצה"ק יִיטב לב זצ"ל _____ צג
הגהצה"ק יַעֲקֹב אֵב בֵּית דִּין זצ"ל _____ צח
הגהצה"ק יַעֲקֹב אֶבּוּל־אֶפְנָא זצ"ל _____ קסד, קסה
הגהצה"ק יַעֲקֹב דִּידֶאָוּסְקִי זצ"ל _____ כט, נד, נח
הגהצה"ק יֶצְחָק פֶּרְעֶנְקִיל זצ"ל _____ נו, נח, פ
הגהצה"ק מהר"י פֶּבְרֶנְשְׁטִין זצ"ל _____ פ
סֵפֶר יְרֵאִים _____ לב
הגהצה"ק יִשְׁעִיָּה חֲשִׁין זצ"ל _____ קנג
הגהצה"ק יְרוּחַם פִּישֵׁל פְּרִינְשְׁטִין זצ"ל _____ נז, נח
הגהצה"ק יִשְׂרָאֵל זָאב מִינְצְבֶּעֶרְג זצ"ל _____ לט, נו, נז, נח

— ל —

הגהצה"ק לוי יֶצְחָק מִפְּרִדִּיצ'וֹב זצ"ל _____ קמא

— מ —

- הגהצה"ק מהר"ם חֲאגִיזוֹ זצ"ל _____ קיא, קיב, קיד
הגהצה"ק מהר"ם מְרִימִינוֹב זצ"ל _____ צג
הגהצה"ק מהר"ם שִׁי"ק זצ"ל _____ קי
הגהצה"ק מהר"ן שְׁפִירָא זצ"ל _____ נד

הגהצה"ק מְּקְלִי מְּזֶלְאָטְשׁוּב זצ"ל _____ קלז
 הגהצה"ק הַקְּדוֹשׁ מְּמוֹנְקָאטְשׁ זצ"ל _____ עט
 הגהצה"ק מְּשֶׁה מְּפֶעוֹנָרְסֶק זצ"ל _____ קלט, קמג
 הגהצה"ק מְּשֶׁה קְאָרְדְּנֹאֲרִי זצ"ל _____ סד
 הגהצה"ק מְּשֶׁה קְלִיעֶרְס זצ"ל _____ מז, נח

— ג —

הגהצה"ק נוֹדַע בְּיְהוּדָא זצ"ל _____ קיג

— ס —

הגהצה"ק מְּסַעֲלִישׁ זצ"ל _____ קז

— ע —

הגהצה"ק עֶקֶבָא אֵיגֶר זצ"ל _____ מד

— פ —

הגהצה"ק פְּנֶחֶס עֶפְשֵׁטִיין זצ"ל _____ לז, נו, נז

— צ —

הגהצה"ק רצ"ה מְּזִידִטְשׁוּב זצ"ל _____ קיד

הגהצה"ק צְּבִי יְחָאזְקָאל מִיכְלָזָהן זצ"ל _____ קסח

הגהצה"ק מְּקָאשׁוֹי שְׁלִיט"א _____ קיד

הגהצה"ק מְּקָאמָרְנָא זצ"ל _____ עה, קכט

הגהצה"ק קְדוּשַׁת יוֹם טוֹב זצ"ל _____ צג

— ר —

הגהצה"ק מְּרָאגָאטְשׁוּב זצ"ל _____ קמג

קצא

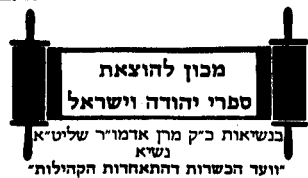
— ש —

- הגהצה"ק שאול בראך אבדק"ק קאשוי זצ"ל _____ קסד
הגהצה"ק שאול משה זילפרמאן זצ"ל _____ נו
הגהצה"ק שלום יהודה גראס אבדק"ק האלמין שליט"א — כ
הגהצה"ק של"ה זצ"ל _____ קסב
הגהצה"ק ר' שלמה קלוגור זצ"ל _____ קב
הגהצה"ק שמואל הומינר זצ"ל _____ קנג
הגהצה"ק שמחה בונם ווערנער זצ"ל _____ נו, נח, פ
הגהצה"ק שמשון פולנסקי זצ"ל _____ נח
הגהצה"ק שניאור זלמן בעל התניא זצ"ל _____ קמו
הגהצה"ק שר שלום מפלזא זצ"ל _____ קלה, קנ

חברה מזכי הרבים העולמי

בנשיאות הרחיב מוה"ר
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
רב דקהל "מגן שאול" ר"ה האלמון"
ור"מ בישבה וכולל "בית ישעיהו"
"מכון להוראה בשחיטות ובדיקות"
c/o RABBI S.Y. GROSS, 4711 12th Ave., Suite A-5
Brooklyn N.Y. 12119

"קובץ כל ספרי נקור המובהקים" י חלקים (ק"ח חברים).
"ספרי שמירת המצוות והכשרות" ר' חלקים (כ"ח חברים).
"מדריך לכשרות ולחזוק הדת" (מ"ב חלקים).

בעל "קובץ ספרים בעניני כשרות" ר' חלקים (מ"ב חברים).
שו"ת "עננת ש"י" על או"ח וז"ד (ג' חלקים ועד).
"גמל ישעיהו" על מאכלות אסורות (י"א חלקים).

חדשות בעולם התורני

הופיע ויצא לאור ספרי

"שמירת המצוות כהלכתן"

ארבעה כרכים מהדורים

מכיל קרוב ל-2000 עמודים

מאת הגאון הנודע בשערים מוהר"ר

רבי שלום יודא גראס שליט"א

הסעט הוא יחיד במינו בכל העולם

כולו נסדר במומחיות גדולה חלק

ההלכה משולב למעשה לפי סדרי

החיים שבומננו בכל מכמני התורה

הנהוגים יום ומהם: ה' ציצית,

ס"ת, תפילין, ומזוזות, שבת, וצניעות -

דיני ביהכ"נ דיני תפלה - קרה"ת - גיטין

- צורת יהודי - יחוד - צדקה - ועוד.

כבר נדפסו הרבה פעמים

פעם אחר פעם וממש נחטפו מן השוק

לגודל יקר חביבותם.

כעת אפשר להשיגם במספר מצומצם

של עותקים וכל הקודם זכה

מחיר הספרים \$28.00

נ.ב. אויב עס ווייטיגט אייך א פירצה אדער

נאבלעסיגקייט אין א געוויסע מצוה און

איר ווילט אויפקלערן די דינים פאר די

מאסען לעילוי נשמת אייערע נאנטע

ולוכות הרבים. ביטע רופט: 718-436-8086

חדשות שלא היה לעולמים

ראה זה חדש אשר לא היה לעולמים סעט שלם בפארמאט
ממוצע ומהדר הכולל כל עניני כשרות השייכים בזמן הזה
בכל העולם כולו

"קובץ ספרים בעניני כשרות"

ששה חלקים

הסעט כולל הרבה חיבורים אשר

תוכנן רב גווני שלא נראה עדיין

כבושם הזה

9000

הן הענינים הנידונים בסעט הנ"ל ומהם:

אטליה (בוטשער) - דגים - הכשרים - חלב

עכורים - שחיטה - בדיקה - ניקור -

מליחה - משגיחים - קצבים - רכנים -

תולעים - ועוד ועוד

נחוץ כאויר לנשימה לכל בר ישראל לידע המכשולות
השכיחים והיאך להינצל מהם כי זהו הכטחון היחידי שתשאר
ביחוד בית נאמן בישראל ומשיכו דורותיו האמונה כדי ובחירתו
הקדושה עד ביאת הגואל (כמבואר בספר"ח סי' ס"א וש"ת
ד"ח ח"א יור"ד סי' ז')

הסעט כולל 2500 עמודים ומחירו \$36.00

להשיג אצל המחבר:

RABBI SHLOM Y. GROSS

4711 / 12th Ave

BROOKLYN N Y 12119